

VILNIS

LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: [312] 842-7325

VOLUME LXI, Nr. 12

KETVIRTADIENIS, BIRŽELIO [JUNE] 12, 1980

KAINA 25 c.

KASDIEN

BLOGIAUSIA JAUNUOLIAMS KOMENTARŲ NEREIKIA UŽSIENIO POLITIKA UŽ TAI TAIP SUNERIMUS

Blogiausia yra jaunuoliams, išlipusiems iš pauglio kelnų ir jau subrendusiems dirbti, o darbo nėra. Jie nesiskaito bedarbiais, negauna nedarbo kompensacijų, turi verstis iš tėvų malonės. Gerai, jeigu tėvai gyvena vidutiniškai, — maitina, apvelka, apauna. Bet pradėti savistovų gyvenimą tokiam jaunuoliui — tikra velniava.

Todėl nė truputį ne nuostabu, kad praeito mėnesio 17 dieną Vašingtone apie 10,000 jaunuolių šurmavo, reikalavo darbo. Ar administracija į tai atkreips dėmesį, prašosi klausimas. Prez. Carteriui labiau rūpi juos suregistruoti patrankų mėšai už naftos korporacijų reikalą Persijos įlankoje.

o o o

Krašto ekonomikai naujiesi juodi debesys. Numatomas nedarbo padidėjimas, dolerio vertės smukimas, mintančių iš maisto talonų skurdžių gausėjimas. Šviesios perspektyvos tikrai "warmongeriams". Kariniams reikalams užsimota asignuoti net \$15 milijonų papildomai.

Vadinasi, einame tolyn nuo duonos, artyn prie parako. Brzezinskio užsukta karo psichozė kunkuliuoja, prezidentas kaip katė su pūslė siekia subalansuoti biudžetą socialinių programų siaurinio sąskaita.

Prie ko visa tai privės, komentarų nereikia.

o o o

Blogiausia yra su užsienio politika. Tai liudija sekretoriaus Cyrus Vance atsistatydinimas. Atėjo naujas sekretorius Edmund Muskie, dar blogiau. Brzezinskio užmojams boikotuoti ir susidoroti su Iranu sąjungininkai vis tiek nepritaria. O Prancūzijos prezidentas net nepranešė JAV State Departmentui, kad turės susitikimą su Brežnevu. Ar tai nespjovimas Amerikai į veidą!

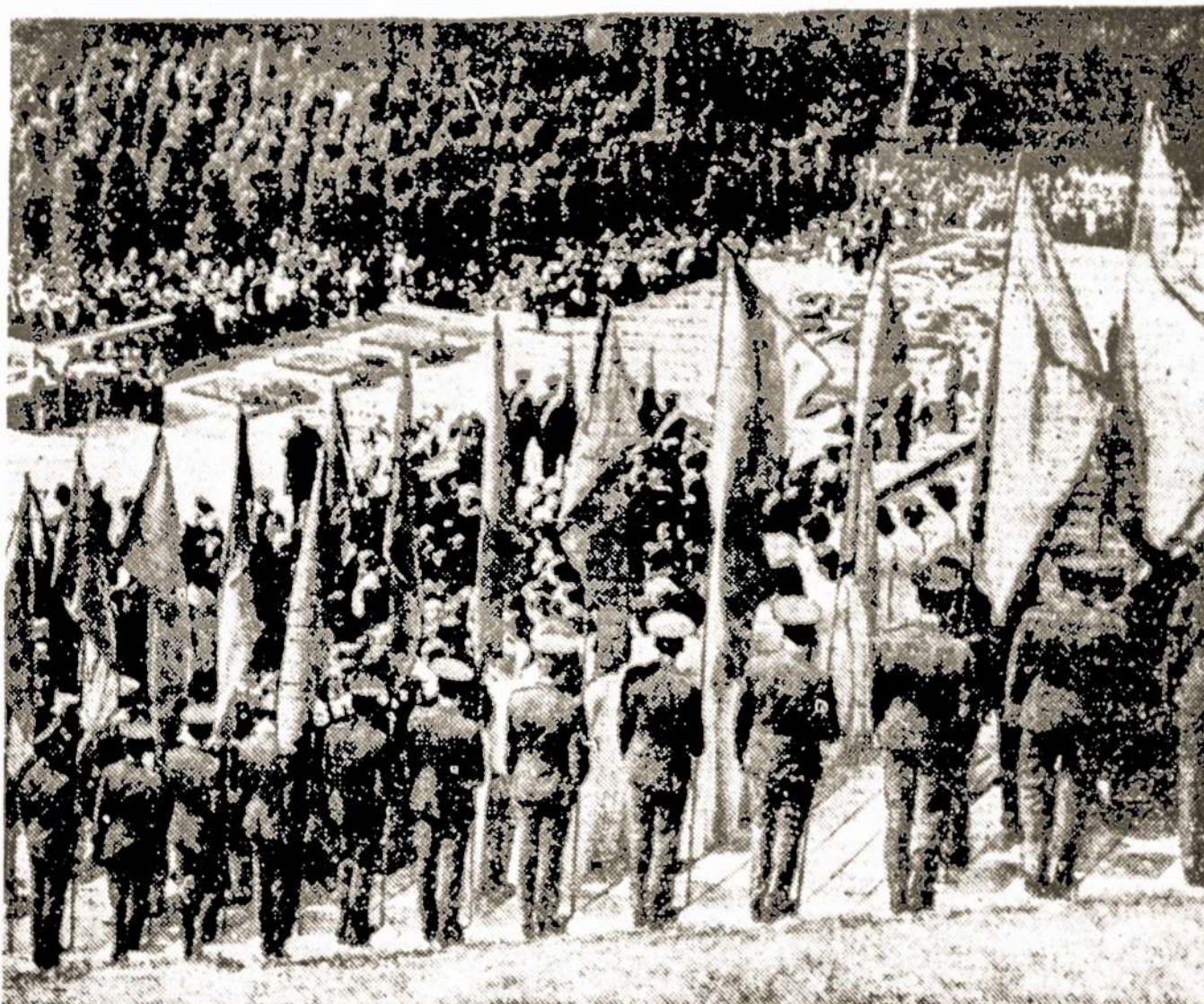
Iš triukšmo dėl Afganistano niekas neišeina. Britanijos torių premjerė Margaret Thatcher jau siūlo, ar negeriau būtų pradėti elektroninė antikomunistinė propaganda, pigiau išeitų.

o o o

Nėra to blogo, kad neišeitų į gera. Darbo liaudis bunda, profsąjungos kelia savo balsą, vis garsiau reikalauja trumpesnės darbo savaitės be sumažinimo algų; spiria valdžią daryti ką nors prieš kompanijas, uždarinėjančias fabrikus, vyksta mitingai, susirinkimai darbininkų klasės reikalui.

Ypač būdinga, kad šiemet per prezidento rinkimus Komunistų partijos kandidatai pasireiškė daug

VILNIUJE BUVO DIDELĖ ŠVENTĖ

Iškilmės Karių kapinėse

Ch. Levino nuotrauka

Gegužės 9 dieną Vilniuje buvo didelė šventė, skirta pažymėti pergalės dienas prieš fašistinę Vokietiją. Nuo pat ankstyvo ryto į gatves išėjo tūkstančiai vilniečių. Kutūzovo aikštėje rinkosi vyrai ir moterys, pasipuošę ordinais ir medaliais. Tai tie, kurie prieš 35 metus su ginklu rankose triuškino hitlerininkus prie Maskvos ir Stalingrado, Kursko lauke ir Berlyno prieigose.

Kaž kur toli pasigirdo fanfarų garsai. Ir eisena nuo Lenino prospekto pradėjo Vilniaus įgulos kariai. Jų veiduose buvo džiugi, šventiška nuotaika. Po jų, pasirodė

plačiau. Pasirodo, balotiruosis net keturiolikoje valstijų, ko niekad nėra buvę anksčiau.

Klasių kova Amerikoje aštrėja. Už tai reakcija taip nesurimus.

o o o

Brežnevas su Prancūzijos prezidentu susitarė šaukti pasaulinę aukšto lygio konferenciją taikos reikalui. Turkija NATO ministrų susirinkime atmetė JAV spaudimą penkiais procentais padidinti savo karinės jėgas. Tarybų Sąjunga ir Ispanija pasirašė prekybos sutartį. Meksikos sostinėje vyko daugtūkstantinė demonstracija solidarumui su Kuba.

Tai tik keli dalykai, kaitinantys agresyvaus imperializmo padus. O kas dedasi Afrikoje, Pietryčių Azijoje, kur Vietnamas, Kambodžia, Laosas kuria socializmą. Arba Centrinėje Amerikoje, net imperialistai pripažįsta, kad raudonuoja. O toliau į Pietus, kad dar ir neraudonuoja, bet nebeklauso kaip a la Argentina, Brazilija . . .

Nei Carteris, nei Brzezinskis, nei britų torių Margarita šios upės vaga vandens bėgimo nebesulaukys. S. J. Jokubka

Už šią pergalę
mes atidavėm viską!
Už šią pergalę
mes nuėjom
nuo Oriolo ligi Berlyno.

Po pietų Antakalnio karių kapinėse vėl. Dar neišmušus 12 valandai, kalnų atšlaitėse bangavo tūkstančiai Vilniaus įmonių ir organizacijų, jaunimo atstovų. Prie amžinosios ugnies jau stovėjo garbės sargyboje kariai, merginos tautiniais drabužiais.

12-tą valandą, iškilmingam maršui aidint, įnešamos kovinės vėliavos. Orkestras goja L. Beethoveno "Egmontą".

Prie amžinosios ugnies prasidėjo vainikų padėjimas nuo Lietuvos KP Centro Komiteto, Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo, Lietuvos TSR Ministrų Tarybos, partijos Vilniaus miesto ir miesto vykdomojo komiteto, karo veteranų, Vilniaus įgulos, Lietuvos Respublikinės Profsąjungų Tarybos, Lietuvos LKJS CK ir komjaunimo Vilniaus miesto komiteto, partijos Lenino, Spalio, Tarybų ir Naujosios Vilnios rajonų komiteto ir šių rajonų vykdomųjų komiteto.

Vainikus padėjus, mergaičių choras "Liepaitės" atliko dainą "Trys liepsnelės". Į susirinkusius kreipėsi respublikos karinis komisaras V. Mickevičius. Savo kalboje jis pabrėžė, kad, girdi, mes susirinkome čia pagerbti tų, kurie negrižo iš mūšio lauko, kurie nesulaukė Pergalės dienos, kurių dėka mes džiaugiamės laisve, laime ir nepriklausomybe.

Po jo kalbos, tylos minutę skaičiuoja metronomo dūžiai. Grojami TSRS ir Lietuvos TSR valstybiniai himnai. Aidi salutas. Grojant maršui, išnešamos kovinės vėliavos.

Iškilmės baigėsi. Žmonės skirstėsi, išsinešdami širdyse tvirtą pasiryžimą nenuilstamai kovoti už taiką, siekti naujų laimėjimų komunistinio statyboje.

Iš tarybinių laikraščių paruošė X.

TRUMPAI

— Uždaryto Wisconsin Steel Plant fabriko apie 4,000 darbininkų pasiuntė prez. Carteriui peticiją, reikalaujančią atidaryti fabriką. Chicago-Gary apylinkėje jau ir taip esą nuo 3 iki 5 tūkstančių metalistų bedarbių.

— Amerika priėmė išskėtomis rankomis tūkstančius kubiečių, tuo tarpu Amerikoje yra 17,000 Haiti piliečių, atbėgusių nuo reakcinio fašistinio režimo. Jiems Vašingtonas neduoda politinio prieglobsčio.

— Gvatemaloje fašistiniai teroristai nušovė kunigą Walter Borteker. Kunigas buvo generolo Kucas diktatūrinio režimo opozicionierius.

— Italijos Finsider korporacija pasirašė su TSRS sutartį, pagal kurią Tarybų Sąjungai parduos už \$140 milijonų plieno plokščių ir didelio diametro plieninių vamzdžių.

pirmosios karo veteranų gretos. Priekyje ėjo karvedžiai, partizaninio judėjimo vadovai. Tarybų Sąjungos didvyriai, karo dalyviai, pokario metais pelnę Socialistinio Darbo didvyrių vardus, Lenino ir "Slovės" ordinu kavaleriai.

Cia vilniečiai įteikė gėles dimisijos generolui J. Macijauskui—revoliucinio judėjimo, pilietinio ir Didžiojo Tėvynės karų veteranui, dimisijos generolui majorui P. Petroniui, Tarybų Sąjungos Didvyriams B. Urbanavičiui, G. Užpaliui, I. Loskutnikovui . . .

Už šią pergalę
mes atidavėm viską!

Už šią pergalę
mes nuėjom

nuo Oriolo ligi Berlyno.

Miesto gatvėmis vilnijo eilėraščio posmai.

Kolona artėjo prie Cerniachovskio aikštės, kur garbės sargyboje jau stovėjo kariai. Pagerbdami Tarybų Lietuvos vaduotojo, dukart Tarybų Sąjungos didvyrio, armijos generolo I. Cerniachovskio atminimą, paminklo papėdę karo veteranai papuošė gėlėmis ir vainikais.

Ir gretos vėl pajudėjo pirmyn. Aukštai iškėlę galvas ėjo buvę kariai. Jie didžiavosi Pergale, atnešusia laisvę milijonams žmonių, atvėrusia kelius į laimingą gyvenimą, į Lenino idėjų triumfą. Gi virš Vilniaus liejosi iškilmingų maršų aidai.

Eisena priartėjo prie pavasario žalumoje skęstančios Lenino aikštės. Lietuvos Komunistų partijos ir respublikos vyriausybės vadovai čia padeda gėlių V. Lenino monumento papėdėje. Padeda krepšelius su gėlėmis nuo Didžiojo Tėvynės karo veteranų ir Vilniaus įgulos karių. Prie paminklo padeda gėlių ir kiti eisenos dalyviai.

Virš Vilniaus vis liejasi iškilmingų maršų aidai ir miesto gatvėmis vilnija:

VILNIS

Lithuanian Peoples Bi-weekly

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday, by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$10.00, six months \$5.50;
Chicago \$12.00, 6 months \$6.50; Canada \$15.00, 6 months \$8.00;
foreign countries \$15.00, 6 months \$8.00.

3116 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608 Phone 842-7325

Second-class postage paid at Chicago, Illinois

Jeigu šią šalį mylim

Stačiai aliarmuojantis dalykas. Amerika turtingiausia pasaulyje šalis, darbininkų algos, palyginus su kitomis pramonės šalimis, didžiausios, gyvenimo lygis irgi aukščiausias. Tačiau kas dešimtą žmogų valstybė turi šelpti socialinio aprūpinimo pašalpais ar maisto talonais. Iš savo pajamų apie 21 milijonas žmonių negali pragyventi. Tai vadinamoji skurdžių armija.

Daugiausia kenčiančių skurdą yra juodosios rasės amerikiečių. Juos paskutinius priima į darbą, pirmutinius paleidžia iš darbo. Gyvena šiukšlėmis užterštuose getuose sausakimšai susigrūdę, kartais kelių asmenų šeima viename kambaryje. Nedarbas tarp jų žydi ir lapoja, o dabar recesijos metu—tikra depresija. Nerandantis darbo jaunimas gyvena palaidas ir be jokių perspektyvų būti žmonėmis. Laimingesnis jaunuolis tik tas, kuris prasimuša į vidurinį mokslą. Jis šioji tokį darbą ar tarnybą randa, jeigu pavyksta persilaužti per rasinės diskriminacijos sieną.

Ispaniškai kalbančių amerikiečių gyvenimas irgi nepavydėtinas ir, galima sakyti, netoli mestas nuo juodosios rasės amerikiečių gyvenimo. Jų algų vidurkis, palyginus su baltų darbininkų algų vidurkiu, daug mažesnis. Pavyzdžiui, jeigu 1977 metais baltų darbininkų algų metinis vidurkis buvo \$6,500, ispaniškai kalbančių amerikiečių darbininkų algų metinis vidurkis buvo \$960 mažesnis. O kalbant apie nedarbą, tarp ispaniškai kalbančių amerikiečių jis dvigubai didesnis, negu tarp baltosios rasės darbininkų.

Juodosios rasės amerikiečių švietimas apleistas, bet vis tiek ne tiek, kiek ispaniškai kalbančių amerikiečių. Juodosios rasės amerikiečiams mokyklos yra vienakalbės—angliškos, kai tuo tarpu ispaniškai kalbantiems tik retai kur dvikalbės. Todėl nė truputį nenuostabu, nors ispaniškai kalbantys amerikiečiai sudaro 5.6 procento Amerikos gyventojų skaičiaus, bet kolegijas tebaigia apie 2.2 procentų kolegijas baigiančių studentų skaičiaus. Arba, kai baltosios rasės žmonių tik 3 procentai teragavę penkerius metus mokslo, ispaniškai kalbančių amerikiečių yra net 25 procentai.

Sios dvi amerikiečių kategorijos—juodosios rasės ir ispaniškai kalbančių—sudaro beveik visą skurdžių armiją, kuri reikia šelpti ir maitinti mokesčių mokėtojų pinigais. Nejaugi jiems negali būti darbo, nejaugi jiems negalima duoti tinkamo švietimo! Galima viskas, bet tik ne šiomis socialinėmis žmogaus kito žmogaus išnaudojimo sąlygomis.

Ši socialinė neteisybė, rasinė diskriminacija ir virš 20 milijonų skurdžių armija bus nurašyta tik tada, kai Amerikoje iškils darbo liaudies vėliava. Socialinę pažangą, demokratiją, rasinę lygybę mylinti Amerikos darbininkija tą vėliavą kelia straikais, demonstracijomis ir šiaip kovomis už geresnį gyvenimą, už rasinę lygybę, už demokratiją ir taiką pasaulyje. Kiekvieno pažangaus žmogaus pareiga yra būti šių kovų barikadose, kad Amerika tikrai būtų Amerika, jeigu šią šalį mylim.

Kodėl Amerika įsileido tiek kubiečių

Amerikon prigužėjo tūkstančiai ir tūkstančiai kubiečių žvejų laivais, jachtomis ir šiaip didesnėmis motorinėmis valtimis. Kai kuriomis dienomis vandens kelias tarp Floridos ir Kubos, gabenant kubiečius į Ameriką, buvo stačiai užsikimšęs. Atrodė, tarsi visas svietas per kelias dienas išplauks iš Kubos. Key West pasienio pareigūnai vos spėjo juos priiminti.

Daugeliui gal keista, kodėl Amerika taip lengvai jiems atidarė duris, kai šalyje prasideda recesija, bedarbių armija didėja, virš 20 milijonų neturi iš ko pragyventi, valdžia juos turi remti pašalpais, maisto talonais...

Jeigu tie pulkai kubiečių, būtų kokie profesionalai: daktarai, inžinieriai, mokslo žmonės ar aukštesnio lygio technikai, sakytumėm, kitas reikalas. Amerika gatavai išmokslintus žmones visuomet priėmė ir priima. Kai kurios šalys, kaip Indija, net pyksta, kad išmokslintus žmones Amerika "vagia". Gi dabar, tie kubiečiai dauguma paprasti juodo darbo žmonės, daugelis seni, palieję, o be to, kaip sakoma, nemaža jų visokie kriminalistai, tinginiai, prostitutės.

Vašingtonui tai nesvanbu. Svarbu yra svietui pademonstruoti, kad "iš socialistinių kraštų visi žmonės išbėgtų, jeigu tik būtų kur bėgti". Ir tai dramatiuoja jau seniai, kad aprobavus antikomunistinės propagandos arkliuką, jog "iš komunistinių šalių visi žmonės nori išbėgti". Pavyzdžiui, kad ir iš Lietuvos tejsileidžia tėvus pas vaikus, vaikus pas tėvus, vyrus pas žmonas, žmonas pas vyrus. Neturinčiam Amerikoje giminių, durys uždarytos. Bet jeigu koks iš Lietuvos pabėga, priima išskėstomis rankomis ir, žiūrėkite, jis pabėgo!

2

Dienos temomis

PROSTITUTĖS IRGI RUOŠIASI

Niujorko prostitučių kolektyvo vadovė Margaret Prescott Roberts sako, jog šiemet demokratų suvažiavimui prostitučių bus dvigubai daugiau, bet ir bus pusėtinai brangesnės, ypač ims brangiau už viršvalandžius. Prostitucių grupės COYOTE galva Margio St. James sako, jei paprastai prostitutės parūpintojas ima \$50, tai per suvažiavimą ims \$100.

Paprastai policija prostitutes gauda ir baudžia. Per suvažiavimą, kaip sako miesto meras Edward I. Koch, įstatymas prieš jas bus griežčiau vykdomas. Bet atrodo, niekas iš to neišeis. Prostitucių lyderiai ketina sumobilizuoti mažiausia 150 merginų neprostitucių, kad maišytųsi tarp prostitučių. Už jų areštavimą kaip prostitučių policija turės atsakyti. O kaip žinia, policijai atskirti, kuri prostitutė, kuri ne, nėra lengva.

MONOPOLIJS SIENAUJASI BILJONUS

Agrikultūros departamento tyrinėjimų duomenimis, maistu prekiaujančios monopolijos kasmet iš vartotojų prisišienauja mažiausia \$16 bilijonų dėl to, kad silpnėja prieš jas konkurencija.

Mažesnės maisto kompanijos, nepriklausančios monopolijoms, kad atsilaukius rinkoje prieš monopolines, pila milijonus garsinimams, kad vartotojams įpiršus savo gaminius. Žinoma, už tai atsiima iš vartotojų brangiau pardavinėdamos. Tuo tarpu, kai monopolijoms konkurencijas maža ir nereikia per daug garsinti savo gaminius, vis tiek jos už savo gaminius ima tiek, kiek mažosios. Štai, ir prisišienauja per metus mažiausia \$16 bilijonų, kaip sako Agrikultūros departamento ekonomistai.

PROFSAJUNGŲ EILINIŲ NARIŲ KONFERENCIJA

Birželio 20-22 dienomis Gary, Ind., mieste vyks profsajungų eilinių (rank-and-file) narių konferencija, skirta kovai prieš darbų mažėjimą. Nes kaip dabar yra, darbai mažėja ne tik ryšium su recesija, o ir dėl kompanijų suktumo uždarinėjant fabrikus ir keliantis kitur.

Ypač blogi reikalai automobilių pramonės darbininkams. Kaip pasakoja laikraščio "Labor Today" redaktorius Fred Gaboury, auto pramonės kompanijos vis atakliau savo kapitalus perkelia į vietas, kur kapitalai neša didesnius pelnus. Pavyzdžiui, General Motors planuoja statyti tris fabrikus Ispanijoje, vieną Austrijoje ir kitą Airijoje. Fordas taipgi, investuoja \$70 milijonų fabrikui Vakarų Berlyne. Su plieno kompanijomis tas pats.

Konferencijoje ir bus tariamasi, kaip tam pastoti kelią.

Kubos atžvilgiu ši Amerikos politika dar juokingesnė. Per pastaruosius keliolika metų, Kubos vyriausybės duomenimis, 150,000 kubiečių prašė vizų į Ameriką, ir dauguma—pas artimuosius ir gimines, gyvenančius Amerikoje. Bet Amerika atsisakė duoti jiems vizas, nors Kubos vyriausybė ne kartą pabrėžė, jog nepadoru žmonių neįsileisti pas savuosius. Tačiau, jeigu koks iš Kubos atvyksta nelegaliai, Amerika jį priima išskėstomis rankomis, kaip herojų. Žiūrėkite, jis pabėgo nuo socialistinio režimo!

Štai kur šuniukas pakastas, kad Amerika taip lengvai atidarė duris tūkstančiams kubiečių, nežiūrnt kad jie čia nelabai reikalingi.

APIE NEGRU RIAUŠES FLORIDOJE

Yra sakoma,—žmogus alkanas piktesnis už vilką. Kad tai šventa teisybė, pavyzdžiu gali būti praėta mėnesį įvykusios Floridoje negru riaušės. Tiesa, riaušės sukėlė teismo viensališkumas—keturių policininkų išteisinimas už negro užmušimą.

Tačiau toks visko deginimas, griovimas, plėšimai, susirėmimai su policija vyko ir dėl to, kad negrams iki kaulo smegenų yra išipykęs alkanas gyvenimas. Štai, Floridoj 38 procentai negrų skurdžių kategorijos žmonės, nedarbas tarp jų 17 procentų, kai tuo tarpu tarp baltųjų ir ispaniškai kalbančių tėra 8 procentai.

Plius dar rasinė diskriminacija—žmonės išvedė iš kantrybės.

GELEŽINKELIČIAMS REIKIA LABIAU SKUBETI

Kaip praneša transporto darbininkų profsajunga, Amerikoje šiuo metu yra 460,744 geležinkelių darbininkai. Tai yra trimis procentais mažiau, negu buvo šiuo metu praėjusiais metais. Tuo tarpu geležin keliais anglies pervežimas šiemet padidėjo 20 procentų. Pervežama maždaug tiek, kiek buvo pervežama 1967 metais.

Vadinasi, geležinkelininkai dabar turi daug labiau skubėti darbe, negu anksčiau reikėdavo. Toks spaudimas skubėti praktikuojamas ir kitose pramonės šakose, ypač greitinamas automobilių surinkimų linijų judėjimas.

TRUMPAI

— Amerikos skurdžių armijoje 95 procentai šeimų turi mažiau kaip \$1,500 pajamų per metus. Pakenčiamam pragyvenimui reikia turėti apie \$20,000.

— TSRS Filosofijos ir Teisės mokslų akademija apdovanojo garbės daktaro diplomu amerikietį advokatą John Abt, 1950 metais gynusį komunistus iškeltoje jiems byloje.

— Darbo biuro statistikos duomenimis, per pirmus šiu metų tris mėnesius neteko vilties rasti darba 993,000 bedarbių. Jie perėjo skurdžių armijon.

— Kanados gynybos ministerija kaltina JAV karines jėgas, kad jos 1953 metais kariniais chemikalais apipurkštė Winnipego miesto gyventojus bandymų sumetimais. Laikraštis "Globe and Mail" rašo, kad šis amerikiečių pavojingas eksperimentas buvo laikomas paslapytyje, kad Winnipeg miesto gyventojai nesužinotų.

— Niujorke aukščiausias nedarbo lygis kaip bet kuriame kitame mieste. Daugiau kaip 100,000 jaunuolių padavė pareiškimus vasaros darbams, kurių tėra tik 50,000.

Vilnis, birželio 12, 1980

MŪSŲ TIKSLAS—TAIKA

Nuo pirmojo Tarybų valdžios dekretu, paskelbto 1917 metais, iki šių dienų, kai aktyviai vykdoma kovos už taiką programa, numatyta paskutiniuosiuose Tarybų Sąjungos komunistų suvažiavimuose, Tarybų šalis tvirtai ir aukštai iškėlusį neša lenininės užsienio politikos vėliavą. Šios politikos pagrindą sudaro glaudžiai susiję principai—nuosekli ištikimybė taikai ir tarptautiniam saugumui, ryžtingas socializmo gynimas ir veiksmingas solidarumas su tautų kova prieš imperialistinę vergovę ir bet kokias hegemonizmo apraiškas.

Humaniška ir taiki Tarybų Sąjungos užsienio politika pelnė viso pasaulio geros valios žmonių pagarbą ir pripažinimą. Ji užtikrina pagrindinę kiekvieno žmogaus teisę—teisę gyventi taikos sąlygomis, nebijoti branduolinio karo, būti tikriems dėl savo ir vaikų ateities.

Tarptautinio įtempimo mažinimo, pasaulinio raketinio branduolinio karo grėsmės mažinimo kursą tenka ginti atkaklioje politinėje kovoje. Dabar ji pagrindinė žmonijos taikos ateities garantija.

Toną šioje nelygioje kovoje duoda socialistinių šalių sandrauga. Didžiausiuose tarptautiniuose dabarties forumuose, kur svarstomos svarbiausios taikos stiprinimo ir ginklavimosi varžybų nutraukimo problemos, sandraugos balsas skamba tvirtai ir įtikinamai. Daugybė taikių socialistinių šalių iniciatyvų, jų konkretūs pasiūlymai nusi-ginklavimo ir tarptautinio bendradarbiavimo klausimais—tai plati, toli regiška ir realinė taikos užtikrinimo programa.

Socialistinei sandraugai tenka kovoti už taiką ir socialinę pažangą tuo metu, kai labai paastrėjo prieštaravimai, būdingi kapitalistinei santvarkai, imperializmo politikai. Tarptautinėje arenoje tai pasireiškė sąmoningu tarptautinės padėties komplikavimu, antitarybine isterija, Amerikos imperializmo siekimu pakirsti įtempimo mažinimą, mėginimu diktuoti savo valią socialistinėms valstybėms ir kitoms šalims.

“Washington Post” apie prez. Carterio politiką

Laikraštis “Washington Post” prieš kurį laiką (gegužės 5 d.) išspausdino savo apžvalgininko J. Anderson straipsnį, kuriame jis nurodo, kad “valstybės sekretorių Cyrus Vance privertė palikti sekretoriaus postą ne tik naujas prezidento J. Carterio karingumas”, bet ir “baisus prezidento nesugebėjimas vadovauti užsienio politikai”.

Vance buvo per daug didelis džentelmenas, rašo laikraštis, kad viešai skelbtų savo tikruosius būgštavimus, tačiau juos išdėstė aukštas pareigas ėjęs diplomatinės tarnybos valdininkas, kuris atsistatydino prieš keletą dienų iki jo. Tomas Hatsonas atsistatydino iš Amerikos konsulo Maskvoje posto, nes “Carterio vyriausybė neturi nė menkiausio supratimo, kaip vesti užsienio politiką”.

Hatsonas pasakė garsiai tai, ką daugelis nusivylusių diplomatinės tarnybos bendradarbių seniai kalba konfidencialiai. Jie apgailėstauja, kad Carteris neturi profesionalaus diplomatinio sugebėjimo. Kaip su-Vilnis, birzelis 12, 1980

Dingstis vėl didinti įtempimą, kaip žinoma, buvo įvykiai Afganistane. Vašingtonas sukėlė isterišką kampaniją, skleisdamas visame pasaulyje melą apie “rusų intervenciją”, apie “Tarybų Sąjungos grėsmę Pakistanui ir Iranui”. Čia viskas apversta aukštyn kojomis. Tarybų Sąjunga visiškai teisėtai suteikė draugiškai kaimyninės šalies vyriausybei jos prašymu būtiną pagalbą, kad būtų galima apginti šalį nuo kontrrevoliucijos jėgų veržimosi iš užsienio. Šiai intervencijai iš Pakistano teritorijos prieš Afganistaną davė kryptį Amerika ir Kinija. Kaip tik ta intervencija sukėlė grėsmę Afganistano revoliucijai ir Tarybų Sąjungos pietinės sienos saugumui. TSRS nesikiša į Irano vidaus reikalus. Apie tikrą pavojų šiai šaliai geriausiai byloja daugybė Amerikos grasinimų jos adresu, didžiulė armada šarvuotų laivų, kuriuos Vašingtonas nusiuntė į Persų įlanką.

Prasimanymais apie “Tarybų Sąjungos karinę grėsmę” Vašingtonas siekia sužlugdyti pasaulyje susidariusią jėgų pusiausvyrą. Pentagonas nori užmaskuoti savo karinę-politinę ekspansiją daugelyje pasaulio rajonų. Tam pačiam tikslui—pajungti kai kurias Afrikos ir Azijos šalis savo hegemonijai, netrukdomai eksploatuoti jų gamtos turtais, naudoti jų teritorijas savo strateginiams kėslams prieš socializmo pasaulį ir liaudies išsivadavimo jėgas—tarnauja ir tokie provokaciniai Vašingtono žingsniai, kaip karštligiški jo emisarų ieškojimai naujų karinių formuočių steigimas baudžiamosioms ekspedicijoms.

Visa tai nėra atsitiktiniai reiškiniai, o tikrai vienos grandies grandys. Jas sąlygoja imperializmo ir reakcijos siekimas visokiais būdais sutrukdyti stiprėjančią tautų kovą už nepriklausomybę, pažangą ir taikų gyvenimą. Tai visiškai demaskuoja naujo “šaltojo karo” planų įkvėpėjas ir organizatorius, kurie mėgina prasimanymais apie “Tarybų Sąjungos karinę grėsmę” nuslėpti savo agresyvią esmę. A. S.

formulavo Hatsonas, “užsienio politikai vadovauja grupė diletantų”.

Aiškliai ironizuodamas dabartinį JAV administracijos vadovą, Andersonas pateikia keletą konkrečių pavyzdžių.

Izraelio ir Egipto susitarimas aiškiai buvo netikėtas smūgis Amerikos sąjungininkams arabams, rašo jis. Ką prezidentas nusiuntė jiems paaiškinti? Savo sūnų Čipą, lydima padėjėjo nacionalinio saugumo klausimams Zbignevo Bžezinskio. Jordanijos karalius Huseinas pakvietė pusryčiams Bžezinskį, bet Čipą nusiuntė valgyti kartu su savo vaikais. Saudo Arabijoje iš patyrimo pasimokę Saudo Arabijos pareigūnai įtraukė Čipą į pietų dalyvių skaičių, bet neleido jam dalyvauti svarbiose derybose. Vienas atstovas niūriai pareiškė: “aš nesučiu savo vaiko vesti derybas svarbiais klausimais”.

Įvykiai Irane, nurodo Andersonas, ne tik kelia grėsmę Vakarų Europos susirūpinimui nafta, bet ir taikai visame pasaulyje. Ką gi pasirinko Carteris vesti deryboms

Eilinis Vakarų propagandos melas

Amerikos iniciatyva Vakarų masinės informacijos priemonės paskelbė eilinį antitarybinį melą. Šį kartą Tarybų Sąjunga ir jos sąjungininkės kaltinamos cheminio ginklo “naudojimu” Afganistane ir Kampučioje. Kyla klausimas, kas ir kokiais tikslais inspiravo klastotę?

Pasaulio visuomenei žinoma, kad Tarybų Sąjunga prieš ketverius metus Ženevoje pradėjo derybas su Amerika dėl bendros iniciatyvos cheminiam ginklui uždrausti. Šios derybos tebevyksta ir šiandien. Jose išspręsta keletas svarbių problemų. Pavyzdžiui, susitarta, kad valstybių įsipareigojimų, nukreiptų prieš cheminį ginklą, vykdymą turi tikrinti ir nacionaliniai ir tarptautiniai ekspertai, įskaitant konsultatyvinio komiteto sudarymą. Apskritai derybose buvo pareikšta, kad problemos, susijusios su kontrole, yra įveikiamos. Tarybų Sąjunga dėjo ir deda pastangas, kad derybos su Amerika dėl cheminio ginklo uždraudimo būtų sėkmingos ir kuo greičiau baigtos. Tuo tarpu Pentagonas šias derybas siekia torpeduoti.

Jungtinių Valstijų militaristiniai sluoksniai anaipol nenori atsisakyti šio “patogaus” ir išmėginto ginklo. Dar prieš dešimtį metų JAV kariauna Indokinijoje cheminėmis medžiagomis OV apnuodijo beveik pusantro milijono vietnamiečių ir laosiečių. 1961-1969 metais Pietų Vietname Amerikos kariuomenė, kovodama prieš partizanus, chemikalais sunaikino beveik pusę visos dirbamos žemės pasėlių ir miško masių. Ar ne dėl to, kad Pentagono kariauna, naudodama chemini

ginklą, turėtų laisvas rankas, JAV tik 1975 metais pasirašė 1925 metų Ženevos protokolą, draudžiantį karre naudoti troškinančias, nuodingasias ir kitas panašias dujas bei bakteriologines priemones?

Ir štai dabar, kai Ženevoje vyksta derybos dėl cheminio ginklo uždraudimo, JAV atvirai reklamuoja, kad Pentagonas ėmėsi plėtoti cheminio ginklo gamybą, kurti naujas jo rūšis. Girdi, cheminio ginklo gamybos technologija yra panaši į trašų ir skalbimo priemonių gamybą. Kitaip tariant—ir pigu, ir efektyvu. Tuo pat metu Pentagonas bando apsidrausti nuo amerikiečių kritikos, kad iš cheminio ginklo arsenalo nutekėjusios dujos apnuodijo žmones, kaip ne kartą Amerikoje yra buvę. Šio ginklo gerbėjai aiškina, kad dabar OV—nervus paralyžuojančios dujos—kuriamos iš dviejų chemikalų, patalpintų gretimose, bet skirtingose sekcijose. Tik užtaiso sprogi-mo atveju jos susijungs ir duos galutinį rezultatą—paraližuos žmogaus nervų sistemą.

Kai išgilini į Pentagono planus toliau plėtoti ir tobulinti cheminio ginklo arsenalą, į Amerikos masinės informacijos priemonių bandymą įtikinti visuomenę cheminio ginklo “pranašumais”, nesunku suprasti, kas inspiravo Vakarų propagandos klastotes, kad Tarybų Sąjunga ir jos sąjungininkės Afganistane ir Kampučioje neva naudojančios cheminį ginklą. JAV propagandinė mašina gamina prasimany-mą po prasimany-mo apie “tarybinę grėsmę”, kad pridengtų Pentadono militaristinius planus.

Apolinaras Sinkevicius

Gvatemalos tragedija

Kaip liudija Gvatemaloje veikian-tis demokratinis frontas, jungiantis įvairias pažangias politines ir prof-sąjungų organizacijas, šios šalies vyriausybė varo genocido politiką. 65 procentai vaikų miršta, nesulaukę penkerių metų, 85 procentai gyventojų nuolatos neprivalgo, vidutinis gvatemaliečių amžius—35 metai. 72 procentai žemės priklauso latifundininkams, kurių tik du procentai—kaimo gyventojų.

Didžiausia Gvatemalos tragedija—žiaurus teroro režimas, siautėjantis šalyje nuo 1954 metų, kai buvo įvesta diktatūra. Nuo to laiko represijų aukomis tapo daugiau kaip 30 tūkstančių žmonių. Romeo

Lico Garcia reakcinė vyriausybė mėgina žiauriomis represijomis palaužti liaudies valią, rašo Meksikos laikraštis “Dia”.

Už policijos ir samdomų žudikų pečių stovi tarptautinių monopolijų atstovai, kurie bijo netekti savo pozicijų. Ryšium su tuo “Dia” primena apie valstiečių sušaudymą Pansono miestelyje 1978 metų gegužės mėnesį. Iš jų atėmė sklypus, nes šios žemės prireikė kompanijai “Prancha Transversal del Norte”, statančiai prie Shichos upės hidroelektrinę. Bandymas apeliuoti įstatymu kainavo 115 valstiečių gyvybių.

dėl problemos sureguliuavimo? Savo bičiulį Hamiltoną Jordan, neturintį nei diplomatinio patyrimo, nei parengties. Jordanas atvyko į Europą inkognito, užsidėjęs žilą peruką ir prisilipdęs ūsus. Jis vedė derybas su grupe abejotinų užkulio veikėjų, kurie teigė turį ryšių Irane. Tai buvo ne diplomatinė, tai buvo komiška opera.

Prezidentas išsiuntė žinomą boksininką Mohamedą Ali su diplomatinėmis misija į Afriką, pažymi kalbėtojas. Patyrimo pamokyti Afrikos šalių vadovai buvo įtužę. Vienas jų pasipiktinęs pasakė: Carteris siunčia savo aukštąs pareigas einančius diplomatus į Europą, Aziją ir Artimuosius Rytus, bet ką jis faktiškai siunčia į Afriką? Boksininkai! . . .

Kitą Afrikos diplomatą šitai ne tiek supykde, kiek pralinksmino. “Mes juk tikrai nepainiojame politi-

kos su sportu”,—pasakė jis kandžiai.

Andersonas baigdamas rašo: prezidentas ne kartą siuntė į Lotynų Ameriką savo žmoną Rozaliną su svarbiomis diplomatiniais uždaviniais-užduotimis. “Ji ne toks žmogus su kuriuo valstybės vadovas imtų svarstyti rimtus klausimus”,—pareiškė savo nepasitenkinimą vienas vadovas kongrese. Brazilai buvo pasipiktinę, kad Jungtinės Valstijos paskutinę minutę atsiuntė Rozaliną atstovauti Jungtinėms Valstijoms ceremonijoje, kurios metu savo postą užėmė prezidentas J. Figeredo. Vienas Baltųjų rūmų atstovas, informuotas apie Brazilijos nepasitenkinimą, patraukė pečiais ir pasakė: “Kam rūpi Brazilija?”

Iš “Komjaunimo Tiesos”

3:

GENRIKAS ZIMANAS APDOVANOTAS ORDINU

Gegužės 12 dieną Lietuvos Komunistų partijos Centro Komiteto žurnalo "Komunistas" vyriausiajam redaktoriui, Lietuvos TSR nusipelnusiam Kultūros veikėjui Genrikui Zimanui sukako septyniasdešimt metų.

Už ilgametį vaisingą darbą partinėje spaudoje, aktyvią visuomeninę veiklą ir septyniasdešimtųjų gimimo metinių proga TSRS Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo įsaku Genrikas Zimanas apdovanotas Spalio Revoliucijos Ordinu.

Lietuvos Komunistų partijos Centro Komitetas, Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos prezidiumas, Lietuvos TSR Ministrų Taryba karštai pasveikino draugą Zimaną septyniasdešimtųjų gimimo metinių ir apdovanojimo Spalio Revoliucijos Ordino proga.

Daugelį metų dirbdamas partinėje spaudoje, sakoma sveikinime, "aktyviai dalyvaudamas visuomeninėje ir politinėje veikloje, jūs inėšėte savo indelį į Tarybų Lietuvos tolesnį ekonomikos ir kultūros vystymą, darbo žmonių komunistinių auklėjimą.

Nuoširdžiai linkime jums geros sveikatos, didelės sėkmės kūryboje, visuomeninėje veikloje."

V. Petkevičienė

Genrikas Zimanas plačiai žinomas ir Amerikos pažangiems lietuviams. Į daug asmeninių pažinčių jis čia suėjo kelis kartus lankydamasis Amerikoje, o dar daugiau amerikiečiams lietuviams turistams lankantis Lietuvoje.

Smagu prisiminti—Henrikas Zimanas yra lankęsis Mildoje, "Vilnies" įstaigoje, ir kiekvieną kartą paliko nepamirštamą įspūdį kaip žmogus visa savo esybe atsidavęs darbo žmonių reikalui, didžiosioms Lenino idėjoms.

Jo septyniasdešimtųjų gimimo metinių ir apdovanojimo proga sveikiname jį ir linkime jam geriausios sėkmės darbuotis toliau.

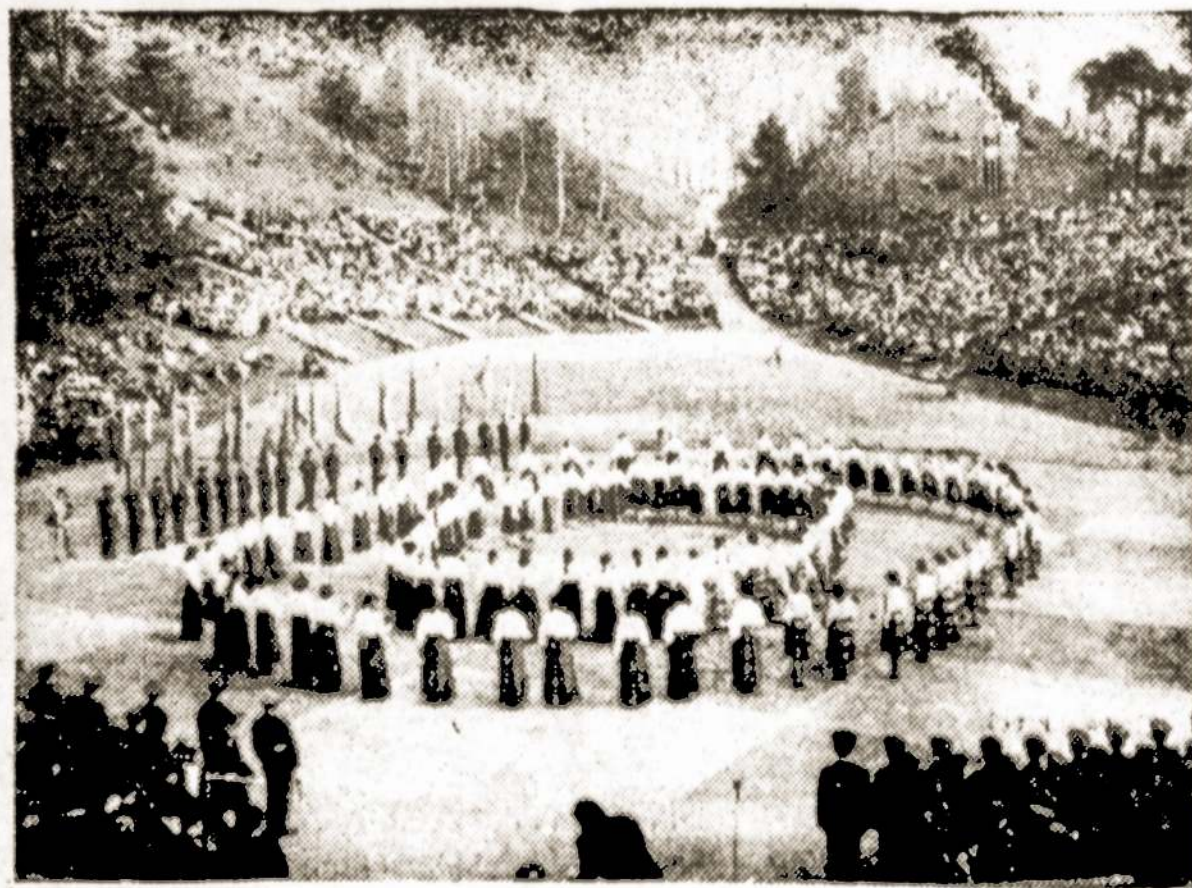
Red.

ŠVENTĖ KALNŲ PARKE

Tūkstančiai vilniečių patraukė į Kalnų parką—čia vyko tradicinis Vilniaus miesto šokių ir pučiamųjų muzikos festivalis, skirtas Pergalės prieš fašistinius grobikus 35-mečiui. Nuo Gedimino aikštės Kalnų parko link žygiavo studentų, darbininkų, karių pučiamųjų orkestrų kolona, kurios priešakyje žengė festivalio svečiai—orkestrai iš Tbilisio ir Čeliabinsko. Kolonoje iš viso apie 30 kolektyvų.

Karinis orkestras, diriguojamas LTSR nusipelnusio artisto A. Stachanovo, atliko šventinę D. Tuchanovo ir V. Charitonovo dainą "Pergalės daina" (solistas V. Kuzenkovas). Įvairioje festivalio programoje pasirodė kartų šokių kolektyvas, merginų, jaunimo tautinių šokių atlikėjai. Choreografinę

kompoziciją "Ir mes norime šokti" (muzika J. Pakalnio) atliko jaunosios balerinos—klasikinių šokių ratielių auklėtinės. Jaunatviškai V. Bagdono "Dribkų" šoko pagyvenusių žmonių kolektyvai. Festivalyje taip pat dalyvavo estradinių, pramoginių šokių atlikėjai, pionierių bei spaliukų šokių būrelių auklėtiniai. Pusantro tūkstančio festivalio dalyvių atstovavo kone šimtui įvairių meno saviveiklos kolektyvų. Žiūrovai turėjo progą išgirsti kai kuriuos kūrinius iš artėjančios respublikinės dainų šventės repertuaro. Šio šventinio renginio vyriausiasis režisierius ir baletmeisteris—LTSR nusipelnęs artistas K. Poškaitis, vyriausiasis dirigentas—LTSR nusipelnęs artistas V. Skripkauskas.

GALINGOS ENERGIJOS UPĖS

Lietuvos V. Lenino valstybinės rajoninės elektrinės darbo šlovės knygoje padarytas reikšmingas įrašas. Didžiausioji Tarybų Lietuvoje energetikos jėgainė pagamino 100-milijardinę kilovatvalandę elektros energijos.

Sis įvykis svarbus visai respublikos ekonomikai. Elektrėnuose pagaminama beveik devyni dešimtadaliai elektros energijos, kuri leidžia sparčiai vystyti visas liaudies ūkio šakas, plačiai elektrifikuoti ir mechanizuoti buitį. Elektros energijos padedamas, kiekvienas darbininkas atlieka maždaug pusės šimto žmonių darbą, dirbti darosi lengviau, gerėja gamybos sąlygos.

Tarybų Lietuvos jėgainės dabar kasmet pagamina beveik po 12 milijardų kilovatvalandžių elektros energijos—vos ne 150 kartų daugiau negu paskutiniiais buržuazijos valdymo metais. Pagrindiniai šios "produkcijos" vartotojai yra miestai, tačiau vis didesnė jos dalis keliauja į kaimą. Štai šį penkmetį elektros sunaudojimas žemės ūkyje didėja pusantro karto sparčiau negu pramonėje. 1980 metų pabaigoje kiekvienam žemės ūkio dirbančiajam "talkininkaus" jau 5400 kilovatvalandžių. Palyginkime: 1965 metais šis rodiklis siekė vos 400 kilovatvalandžių.

Elektros energija dabar naudojama beveik visuose žemės ūkio darbuose. 350 tūkstančių elektros variklių, veikiančių kaime, padeda valyti ir džiovinti grūdus, melžti karves, tiecti vandenį, lietinti laukus. Vis plačiau elektra "įkinkoma" į pašarų ruošimo darbus. Naujuosiuose pašarų gamybos "cehuose", kuriuos neseniai pradėjo gaminti "Neries" gamybinis susivienijimas, jos dėka praktiškai jau nėra rankų

darbo: gamyba valdo vienas ar du operatoriai. Nė minutės be elektros energijos negali gyvuoti stambūs gyvulininkystės kompleksai; čia ji ir pašarus ruošia, dalija, ir mėsą šalina, patalpas šildo.

Nauji mokslininkų darbai padeda vis labiau elektromechanizuoti žemės ūkį, kokybiškai keisti darbo pobūdį kaime. Antai Žemės ūkio mechanizacijos ir elektrifikacijos mokslinio tyrimo institute Raudondvaryje paruošta technologija leidžia gaminti gerą šieną ir lietingą vasarą. Gražių vilčių teikia ir instituto sukurta sistema "klimatas". Jos pagrindas—elektrinė krosnis, galinti šildyti tiek mažesnes, tiek labai dideles gyvulininkystės fermas. Elektra sudaryti ir reguliuoti tvartuose gyvuliams palankiausių mikroklimatą atsieis gerokai pigiau, negu iki šiol naudojamais įrengimais. Kai kur taip ruošamos katilinės be kūrų: ir jose dirbs elektra.

Didėjantys pramonės, transporto, industriniu būdu pertvarkomo žemės ūkio, žmonių buities poreikiai kelia vis didesnius reikalavimus energetikai. Štai kodėl dabar, nors ir apščiai turėdami elektros energijos, jau rūpinamės tolesniu šios svarbiausios liaudies ūkio šakos—respublikos ekonomikos pamato—ugdymu. Didelė termofikacinė elektrinė statoma Mažeikiuose, panaši jėgainė kyla Vilniuje. Pradėta statyti hidroakumuliacinė elektrinė Kaišiadorių rajone. O ežerų krašte—Ignalinoje—ryškėja vienos didžiausių šalyje atominės elektrinės kontūrai. Sie energetikos milžino kiekvienas reaktorius prilygs beveik visos Lietuvos VRE galingumui.

R. Česna

SUŽALIUS NAUJI MIŠKAI

Trakų miškų pramonės ūkio mechanizuota mažoji kompleksinė brigada—pjovėjas J. Poškus, brigadininkas B. Petruškevičius, pjovėjas S. Marcinkevičius.

Lietuvoje vyksta miško sodinimo darbai. Jauno miško šiemet bus pasodinta daugiau negu bet kuriais ankstesniaisiais metais. Kaip informavo Eltos korespondentą Miškų ūkio ir miško pramonės ministerijos valdybos viršininkas S. Mykolaitis, nuo šiol bus plečiami jaunuolynai tarpumiškėse esančiose eroduojamuose, kitose menkvertėse ūkių naudmenose. Be to, gerokai padidintos ir valstybinio miško sodinimo išduotys kirtavietėse. Tokiu būdu bus taminami ištisi miškų masyvai.

Naujas miškas šiemet sužaliuos beveik 12 tūkstančių hektarų plote. Bus išsodinta virš šimto milijonų

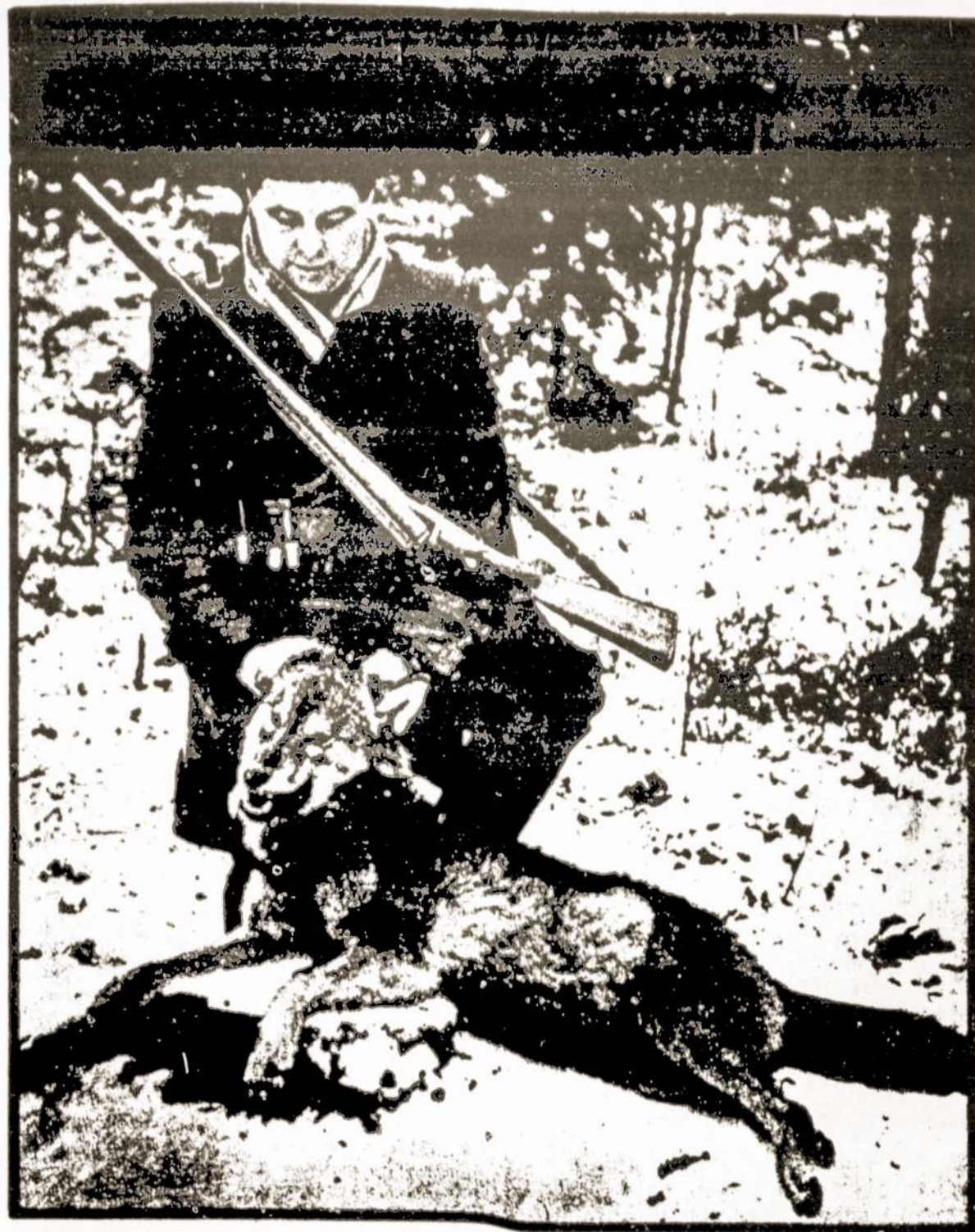
sodmenų. Rankomis tokį darbą nuveikti būtų labai sunku, tačiau miškininkams į pagalbą ateina technika. Šiemet be įprastinių sodinamųjų pirmą kartą plačiau naudojamos ir sodinamosios automatai, kurie patys paruošia dirvą, įterpia į žemę sodmenis.

Beveik trečdalis jauno miško bus užsodinta eglaitėmis, apie ketvirtadalį užims pušys. Be šių pagrindinių Lietuvos mišų senbuvų, bus plečiami uosiai, ažuolai jaunuolynai. Pastarųjų daugiau numatoma sodinti Žemaitijoje, ypač pajūrio zonoje, nes ažuolai—patikima užtvarka miškų vėjavortai.

Vilnis, birželio 12, 1980

Kaip dabar Lietuvoje medžiojami vilkai

Senosios kartos lietuviai atsime name Lietuvoje vilkus, kiek jie pridarydavo žalos, užpildinėdami gyvulius, įsikasdami į tvartus; daug kas, ypač mažesni, bijodavo eiti į mišką. Dabar Lietuvoje vilkų dar vis yra, dar vis neišnaikinti.

Cia spausdiname Medžiotojų ir Zvejų draugijos Varėnos skyriaus valdybos pirmininko Zigmo Vaičiaus straipsnį, paruošę laikraščio skaitytojams pasiskaityti.

Štai:

Praėjusių metų vasario mėnesį, žvėrių apskaitos metu, Varėnos skyriaus medžioklės plotuose buvo rasti 27 vilkai, o visoje rajono teritorijoje net 43, kur kas daugiau negu ankstesniais metais. Toks staigus vilkų pagausėjimas sukėlė susirūpinimą.

Manoma, kad į rajoną vilkai atėjo iš kaimyninės Baltarusijos. Baltarusijų žurnale "Ochoda i ochodniče choziaistvo" 1979 metų 12 numeryje rašoma, kad 1977 metais buvo 1,950 vilkų, o sumedžiota 1,160. Tačiau 1978 metais vilkų banda išaugo iki 2,743. Tais metais sumedžiota 1,852 vilkai arba dešimt kartų daugiau, negu Lietuvoje. Lietuvos kaimynai baltarusiai vilkams paskelbė visuotinę kovą.

Vilkas gudrus, atsargus žvėris, turi ypač gerą klausą, uoslę, todėl sumedžioti jį sunku. Medžioklės apšunkina ir didesnėje rajono dalyje augantys miškai, per kuriuos nei praeisi, nei pravažiuosi. Be to, netgi vėliavėlėmis apsuptiems vilkams neretai pasiseka surasti spraga ir pasprukti. Kiek yra pastebėta, kad apsupti ir pabaidyti vilkai iki vėliavėlių dažniausia pribėga per 3-5, rečiau per 10-20 metrų, o po to grįžta atgal ir keičia kryptį.

Esant tokiai padėčiai, Varėnos medžiotojų skyriaus valdyba kreipėsi į visus rajono medžiokles, miškininkus, kaimo gyventojus, prašydama skubiai pranešti apie kiekvieną vilkų pasirodymą. Ir pradėjo plaukti pranešimai iš visų rajono kampelių. Tai labai pravertė ruošiant medžiokles. Medžiotojų Vilnis, birželio 12, 1980

operatyvumo ir visuomenės pagalbos dėka per medžioklės sezoną rajono teritorijoje buvo sumedžiota 27 vilkai. Tai turėjo įtakos ir šių metų žvėrių apskaitos rezultatams: rajono teritorijoje besuskaičiuota 30 vilkų.

Praeitų metų rugsėjo mėnesį iš Daugų apylinkių ir Medžiotojų draugijos Alytaus skyrių pasipylė neramūs signalai: būrys vilkų apsigyveno Vėžionių bei Pamusio miškuose. Dalis miško masyvo, kuriame apsistojo vilkai, priklauso Alytaus, o dalis—Varėnos skyriaus medžiotojams, todėl alytiškių iniciatyva ir buvo nuspręsta surengti bendrą medžioklę. Vasarą, kai nėra pėdsakų, sumedžioti vilką ypač sunku, tačiau šį kartą medžiotojams, galima sakyti, pasisekė. Per du varymus nuo trijų alytiškių ir vieno varėniškio medžiotojų šuvių krito keturi.

Kiekviena vilkų medžioklė sklinda nepakartojamų įspūdžių, bet kartu reikalauja didelės kantrybės, taiklios akies, o kartais, ypač žiemą, ir nemažos ištvermės. Tačiau kai kada laimikis pats ateina į rankas.

Į Liškiavos kolūkio avižas įjunko šernai. Jų medžioti vieną vasaros vakarą ir susiruošė grupė medžiotojų. Gerokai prieš saulėlydį jie jau sėdėjo bokšteliuose. Netrukus prisistatė dar vienas nepašauktas medžiotojas: per laukus iš gretimų miškų atbėgo stambus vilkas ir atsigulė avižose ant kalnelio, matyt, irgi laukti šernų. Tuo metu, pajutęs medžiotojus, miške sulijo stirninas. Vilkas staiga pakilo ir nušuoliavo garso link. Sunku pasakyti, kuo viskas būtų baigėsi, jei ne taiklus vyriausiojo agronomo M. Maciuškos šūvis, situaciją išsprendė stirnino naudai—nušovė vilką.

Šių metų sausio 1 dieną Marcinkonių būrelio medžiotojai medžiotojų šernus. Vieno varymo metu į medžiotojų liniją išbėgo trys vilkai. Nuaidėjo šūviai. Šį kartą nei vienas neišnešė sveiko kailio: vieną nušovė medžiotojas A. Vėreika, o kitus du—P. Marcevičius. Tokiu būdu

vilkai buvo sumedžioti ir Vydėnų, Perlojos, Valkininkų būreliuose.

Geriausiai iki šiol vilkų medžioklės sekėsi Vydėnių būrelio vyrams. Per sezoną jie sumedžioti šešis vilkus. Pagal šiame būrelyje įvestą tvarką, kiekvieną dieną, kai tik gerai galima nustatyti pėdsakus, į medžioklės plotus vėliavėlėmis išvažiuoja viena-dvi medžiotojų grupės. Neblogai sekasi ir marcinkoniškiams, sumedžiojusiems keturis vilkus. Geriausią sėkmę lydėjo medžiotoja J. Barysa, sumedžiojusi tris, B. Vaitkaitį, J. Kisielių ir P. Marcevičių—po du vilkus.

Kartkarčiais vis ateina pranešimų apie vilkų sudraskytus briedžius, stirnas, šernus, naminius gyvulius.

Vieną spalio mėnesio naktį į kolūkio "Už taiką" versidę pro beveik dviejų metrų aukštyje esantį langą įsoko du vilkai. Papjovė tris veršius, vieną iš jų beveik visą suėdė ir, iššokę pro tą langą, sotūs ramiai patraukė į mišką.

Neretai vilkai medžioti didelėmis grupėmis—po 6-9 žvėris. Nuo tokios alkanų plėšrūnų gaujos mažai kas gali apsiginti. Tačiau ir jiems ne kiekvieną kartą viskas baigiasi laimingai. Štai Subartonių miške medžiotojas K. Akstinas sumedžioti trikojį vilką. Prieš kurį laiką šiame miške buvo aptiktas vilkų papjautas ir suėstas briedis. Matyt, žūtbutinėje kovoje briedžiui pasisekė suluošinti vilką. Tragiškai

baigėsi medžioklė kitam vilkui. Perlojos apylinkėse užpuolusiam du stambius šernus. Šernai narsiai gynėsi, vilką sužeidė ir, paskatinti sėkmės, perėjo į puolimą. Sekant jėgoms, dviejų įsiutusių šernų puolamas vilkas pasuko į M. Navickienės sodybą ir, nerasdamas kitos išeities, nusprendė laikinai pasislėpti nuo persekiotojų šuns būdoje. Tačiau šuns, pasirodo, būta stipraus, jis griebė vilką už sprando, o atskubėjusi šeimininkė kastuvo sūgiais užbaigė kovą. Vilką atvijo šernai, vienas iš vienos, kitas iš kitos pusės aplenkė sodybą, nuėjo savo keliais.

Už vilkų sumedžiojimą medžiotojams duodamos premijos, bet Z. Vaičiaus nuomone, ne visai tobula premijų už vilkų sumedžiojimą išmokėjimo tvarka. Sumedžiojus stambų vilką, kai kailis turi didelę trofėjinę vertę (ne mažiau kaip bronzos medalis), jį leidžiama pasilikti medžiotojui, o premija išmokoma pagal specialią Gamtos apsaugos komiteto išduotą pažymą. Visais kitais atvejais, norint gauti premiją, būtina kailį parduoti paruošusių organizacijoms. Bet juk ir mažesnės vertės vilko kailis medžiotojo didžiai vertinamas trofėjus. Todėl dažnas medžiotojas nuvoja ranka į premiją ir vilko kailį pasilieka sau.

Taip yra su vilkais ir medžiotojais ne tik Varėnos rajone, o ir kituose rajonuose. J.

Sveikatos ir sporto sąjūdyje Panevėžyje dalyvavo daugiau kaip 44 tūkstančiai žmonių. Dabar svarbu, kad olimpiados žiebtas kibirkštis dar labiau įsiliepsnotų.

Nuotraukoje: Žygiuoja Panevėžio statybininkų—sporto veteranų kolona.

ĮRAŠAS KNYGOJE

Dažnai įvairiomis progomis dovanojame vieni kitiems knygas, padarydami jose atitinkamus įrašus. Pastaruoju metu pradeda įsigalėti nuomonė, kad tokius įrašus daryti netinka. Tik pats knygos autorius esą turįs teisę tai daryti.

Ar iš tikrųjų taip? Kaip tad elgtis, dovanojant kam nors knygą? Gal pridėti prie jos atviruką, o gal visiškai nieko nerašyti?

Pasakysiu atvirai—aš už įrašą knygoje, ir štai kodėl. Įvairiomis progomis esu gavęs iš draugų ir pažįstamų nemažai knygų su atitinkamais įrašais. Jas ypač brangi, nes jos man primena daug malonių ir įdomių gyvenimo akimirkų, rūšių išmėginimų valandų. Tokie įrašai niekuomet nesensta. Priešingai, laikui bėgant, jie tampa dar prasmingesni. Jie primena man ir žmones, su kuriais teko bendrauti, padaro jus neužmirštamus. Turiu dovanotų knygų ir be jokių įrašų. Tačiau šiandien net negalėčiau tiksliai pasakyti, kas ir kokiomis progomis man jas įteikė.

Atvirukas taip pat neišsprendžia šios problemos. Į knygą jo neįkli-

juosi. O, būdamas laisvas, greit pasimeta. Be to, nepatogu jį laikyti knygoje, duodant kitiems skaityti.

Knygų autoriai taip pat neturėtų per daug už įrašus pykti, nes tuo ne per nago juodymą nesumenkinamas jų autoritetas. Priešingai, dovanojami knyga, stengiamės parinkti pačią įdomiausią ir vertingiausią. Kartu atitinkamai pagerbiame ir jų autorių. Taigi etikai nenusikalstame.

Pagaliam, juridiškai sprendžiant klausimą, taip pat turėtume būti teisūs. Rašytoja išugdo visuomenę. Pagal jo nuopelnus jam reikiama ir atitinkama pagarba. Jo parašytas kūrinys yra leidžiamas dideliu tiražu ir jau tampa bendranacionaline nuosavybe. Tik labai svarbu, dovanojant kam nors knygą, parinkti prasmingą įrašą ir tvarkingai užrašyti. Suprantama, knygos vertė padidėja kelerioji, jeigu ją pats autorius kam nors dovanoja. Bet tokią progą teturi retas skaitytojas.

Jurgis Pakala

Alytus

Naujas gyvenimas Didžiasaly

Keliaudami iš Ignalinos į rytus, pačiame Lietuvos pakraštyje, prie pat Baltarusijos sienos rasime Didžiasalio kaimą. Vyresni didžiasaliečiai gali papasakoti, kaip nelengva jiems būdavo su žemės darbais. Sėja čia kiekvienais metais vėluo-davo, nes po pavasario polaidžio labai ilgai laikydavosi dirvose vanduo. Derlių taip pat reikėjo skubiai nuimti, nes rudens lietaus ši žemė nesugerdavo.

Prieš dešimtmetį čia atėję melioratoriai sausinti žemių po juodžio mliuoksnium aptiko didžiulius labai gero molio klodus—vertingiausią žaliavą statybinių medžiagų pramonei. Nuo tada Didžiasalyje ir prasidėjo naujas gyvenimas.

Visų respublikos žmonių atmintyje išliko 1975 metų vasara, kada Didžiasalyje pradėjo veikti Ignalinos statybinių medžiagų kombinato pirmoji eilė. Buvo pradėti gaminti įvairaus diametro drenažo vamzdžiai, statybai ir senamiesčių restauracijai apdailos plytos.

Dar statant įmonę, pradėjo kurtis jos kolektyvas. Darbininkais tapo Didžiasalio, aplinkinių kaimų gyventojai, atvyko žmonės iš kitų respublikų. Mokyti profesijos būsimieji statybinių medžiagų gamintojai buvo siunčiami į giminingas įmones. Specialistus kombinatui ruošė daugelis respublikos, šalies aukštųjų mokyklų. Visos sąlygos darbininkų meistriškumui kelti įmonėje sudarytos ir dabar. Kasmet keliasdešimt gamybininkų baigia vakarinę mokyklą, su kombinato stipendijomis jauni žmonės siunčiami mokyti į technikumus, aukštąsias mokyklas.

Kartu su statybinių medžiagų kombinatu augo ir jo gyvenvietė—Didžiasalis. Pirmieji mūriniai namai čia iškilo anksčiau negu pradėti kloti pamatai įmonei. Tais pačiais metais, kai pradėjo veikti kombinatas, įkurtuves moderniuose daugiaaukščiuose namuose atšventė daugiau kaip šimtas statybinių medžiagų gamintojų. Duris atvėrė parduotuvė, vaikų lopšelis-darželis, moderni 720 vietų vidurinė mokykla, stambus prekybinis

“ŽIOGELIS” PRANCŪZIJOJE

Klaipėdos statybos tresto kultūros ir technikos namų vaikų choreografinis kolektyvas “Žiogelis” koncertavo Paryžiuje ir kituose Prancūzijos miestuose.

Nepilnus dešimt metų gyvuoją “Žiogelis”, bet jis jau plačiai žinomas mūsų respublikoje ir šalyje. LTSR nusipelnusios artistės E. Bungardienės-Anapolskajos vadovaujamas kolektyvas gražiai pasirodė Maskvoje, Kremliaus Suvažia-

kompleksas—keletas parduotuvių, valgykla, restoranas, buitinio gyventojų aptarnavimo kombinatas. Vietos poliklinikoje, kaip ir kombinato ambulatorijoje, dirba aukštos kvalifikacijos medikai. Svečių paslaugoms—modernus viešbutis.

Gyvenvietę su Ignalina sujungė asfaltuotas plentas. Juo į Didžiasalį kasdien kursuoja keleiviniai autobusai iš Vilniaus, Kauno, daugelio respublikos rajonų.

Nors kombinatas jau dirba pilnu pajėgumu, tačiau statybos nei įmonėje, nei gyvenvietėje nesibaigia. Kyla stambus keramzito gamybos cechus. Pradėjus jam veikti, šios statyboms labai reikalingos produkcijos išleidimas Lietuvoje padidės dvigubai. Statomas kombinato laboratorinis korpusas, kultūros namai. Padėti pamatai pirmiesiems pastatams naujajame gyvenvietės mikrorajone. Kai paskutiniame jo name bus atšventos įkurtuvės, Didžiasalyje gyvens dvigubai daugiau žmonių negu dabar.

Vytautas Žemaitis

SPARTESNIAIS TEMP AIS

Per šiu metų pirmąjį ketvirtį respublikoje pastatyta 195 surenkamieji namai—gerokai daugiau negu per tokį pat praėjusių metų laikotarpį. Įrengti 155 praėjusiais metais pradėti montuoti namai. Ypač daug padirbėta Kaišiadorių, Sakių, Akmenės rajonuose.

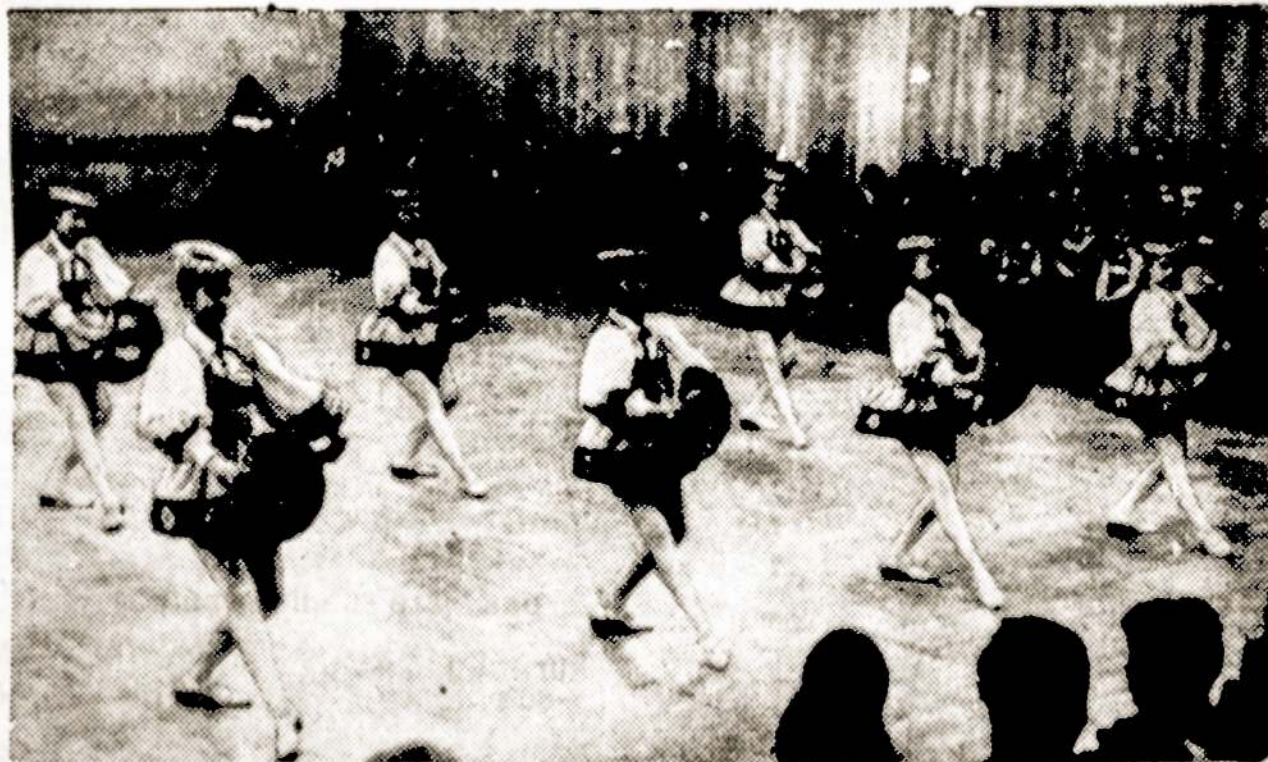
Į SAJUNGINĘ PARODĄ

Ukmergės rajono Laičių aštuonmetės mokyklos jaunieji kraštotyrininkai, vadovaujami mokytojos M. Artmonienės, renka medžiagą “Raudonosios vėliavos” kolūkio istorijai.

Spalvingas, turingas šių kraštotyrininkų tvarkomas mokyklos metraštinis, paruoštas aplankas “Mūsų žemiečiai Didžiojo Tėvynės karo dalyviai”. Jų paruošta studija “Laičių apylinkės darbai ir žmonės X penkmetyje” atrinkta parodai Maskvoje.

vimų rūmuose, VLKJS XVIII ir TSRS mokytojų suvažiavimų delegatams bei mūsų respublikos kultūros ir meno dekadros dienomis. “Žiogelis” koncertavo tarptautinėje pionierių stovykloje Arteke, Kaliningrade, Liepojoje, daugelyje respublikos miestų.

Už koncertinę veiklą vaikų choreografiniam kolektyvui “Žiogelis” suteikta 1979 metų Lenino komjaunimo premija.

Nuotraukoje: Soka “Žiogelis”.

B. Aleknavičiaus nuotrauka

San Francisco—Oakland, Cal.

MOTINOS DIENOS DRAUGIŠKA SUEIGA

Gegužės 11 d. Suomų patalpose, Berkeley, Cal., buvo gražiai paminėta Motinos Diena.

Sios gražios dienos renginy atsilankė daug geros nuotaikos dalyvių ir Suomų salė užte užė su draugiškais pokalbiais. Salės stalai buvo papuošti su gyvų gėlių puokštėmis, kurių visada suteikia gerosios draugės Ks. Karosienė ir V. Taraškienė.

Na, baigiantis vaišėmis, mūsų renginių talkininkas Raymond Machulis iškvietė Ksaverą Karosienę pakalbėti Motinos Dienos klausimu. Ksavera—kaip ir visuomet pateikė idomią kalbą. Šį kartą ji tarp kitko sakė, kad šių laikų minėjimas daugiau pašvęstas taikos klausimui, nes ypač šiuo metu, kuomet ruošiamės švesti Antrojo pasaulinio karo pergalės dieną, o jau grėsia trečias pasaulinis karas, tad motinoms-moterims reikia stoti į kovą.

Taipgi radosi gražiojo gegužės mėnesio jubiliatų: buvo: V. Taraškienė, Aldona Fitzgibons, advokatė Margaret Hume ir Ks. Karosienė. Gimtadienio sukakties proga V. Taraškienė ir Ks. Karosienė pavaišino Motinos Dienos svečius tortais. Ir šio draugiško pokylio svečiai šiltai pasveikino jubiliatę ir palinkėjo joms daug sėkmės, sveikatos ir viso geriausio.

Beje, šios Motinų Dienos renginyje dar suspėjo dalyvauti svečiai Jonas ir Afemija Kodžiai, kurie jau buvo pasiruošę palikti Kaliforniją ir grįžti link Lawrence, Mass. į savo namus. Svečiai J. ir A. Kodžiai praleido žiemą Kalifornijoje pas dukrą Janet Hume. Draugai Kodžiai įteikė \$10 laikraščiui “Laisvei”, nes jie yra ilgamečiai “Laisvės” skaitytojai ir remėjai.

Beje, mūsų pramogose tenka pasigesti buvusios veiklios draugės Valiutės Sutkienės, kuri randasi slaugymo namuose. Jau rodos antras metas kaip jos sveikata pasuko į blogąją pusę. Šiuo metu ji šiek tiek pagerėjus. Nuo savęs ir visų jos draugų vardu nuoširdžiai linkime, kad Valiutės sveikata su kiekviena dieną gerėtų, ir vėl ji būtų sveika ir energinga.

ŠVENTEME PERGALĖS DIENA

Geg. 18 d. San Franciske paminėta Didžioji Pergalės Diena—dieną kai Europoje ir Azijoje buvo baigtas karas ir sutriuškintas hitlerinis fašizmas. Pergalės Dienos minėjimas buvo suruoštas Amerikos Rusijos Instituto, San Franciske ir Amerikos Tarybu Sąjungos Draugijos Berkeley, Cal. Parangimas įvyko Jack Tar svetainėje San Francisko.

Paminėjimą atidare Holland Roberts Instituto pirmininkė Ksavera Karosienė ir perdavė dienos pirmininkui Z. Stadt vesti susirinkimą.

TRYŠKIŲ JAUNIEJI KRAŠTOTYRININKAI

Tryškių vidurinės mokyklos jaunieji kraštotyrininkai gyvai domisi revoliucinio judėjimo apylinkėje istorija. Mokyklos muziejuje yra eksponatų apie Tryškių karo, pokario klasių kovos metais. Yra surinkta nemaža duomenų apie buržuazinės diktatūros metais mjestelyje veikusia “Ziežirbos” organizacija.

Programa buvo gyva ir reikšminga ypač todėl, kad dalyvavo Geros Valios maršruto 20 svečių iš Tarybos Sąjungos.

Svečias iš Tarybų Sąjungos Genady Ashin, profesorius ir filosofijos daktaras, kalbėjo ką Pergalės Diena reiškia Tarybų šaliai, kuri pereitam pasauliniam kare paklojo 20 milijonų gyvybių. Publika kalbėtoją pagerbė atsistojimu.

Paskui kalbėjo pažangios juodos bažnyčios vadas Cecil Williams. Kalbėjo Harry Bridges buvęs (dabar pensionierius) laivakrovių profsąjungos kovingas vadas. Kalbėjo Nina Serrano, tik ką grįžus iš Nikvaragos. Kalbėjo Berkeley miesto meras ir ant galo išsamiai kalbą pasakė tarybinis konsulas Alexander Chikvaidze.

Dainavo pagarsėjus dainininkų ir muzikų grupė, taipgi operos solistė A. Sugarman.

Svečiai turistai buvo išvežti į įvairius namus pasisvečiuoti, o kita dieną jiems suruošti susitikimai su jų profesijos asmenimis bei grupėmis.

M. B-tė

St. Petersburg,

Kovo 1 dieną įvyko Klubo mėnesinis susirinkimas. Klubo pirm. pranešė, kad po ilgos ligos mirė Stefanija Venikaitienė-White. Buvo pagerbta minute tylos.

Susirinkimas buvo trumpas, nes bordirektoriatui neturėjo pasitarimų.

Kaip visada, po susirinkimo buvo pietūs. Matėsi daug naujų veidų, atnaujinta senos pažintys. Iš Philadelphijos buvo Valerija Strumskienė, Dolores Garmus iš Cikagos, Tessie Stočkienė, Adelė Lupsevičienė ir jos mamytė Bronė Ostapuk iš Newark, N. J. Jos apistojė pas Vincą Paulauską. Pas Charles Shoppis svečiuojasi jo dvi dukros iš Kalifornijos, E. G. Rugieniai iš Tillsonburg, Ont., H. J. Mačiuliai, Elmer, iš Kanados, Ona Senkus iš Minneapolis, Min. Visi atvažiavo pasišildyti Floridos saulute. Toliausia viešnia—Renė Lengvinienė iš Tarybų Lietuvos, atvažiavo pas tėvą Juozą Adomaitį. Renė yra buhalterė. Buvo iškviesta pakalbėti.

Jai buvo malonu dalyvauti su mumis ir išgirsti lietuviškas dainas toli nuo Lietuvos.

Kovo 8 dieną įvyko L. L. D. 45 kp. susirinkimas ir pietūs. Susirinkimas buvo neskaitylingas. Nutarta pasveikinti “Vilni” 60 metų jubilėjus proga su \$300.00, ir “Laisvės” suvažiavimą taip pat su \$300.00.

Po susirinkimo atžymėta Tarptautinės Moters Diena. Pirmininkavo Bronė Vaitkienė, meninėj daly dainavo duetą St. ir Valeria Kuzmickai, Stasys dainavo solo iš operos “Rigoletto”, kalbą pasakė Elena Jaskevičiūtė, newyorkietė. Mes laimingi, kad Elena jau pensininkė ir žiemą atvažiuoja į Floridą. Ji plačiai kalbėjo Tarptautinės Moters Dienos klausimais.

H. Janulytė kalbėjo angliškai ir paskaitė moterims skirtą poemą.

Dainavo Choras, vadovybė H. Janulytės. Visi buvo labai patenkinti prakalbomis ir dainomis. Ilgai nesiskirstė į namus. Gera kalba, linksma daina žmones sužavi, jie pajaunėja, užmiršta senatvę ir negalavimus. Ačiū visiems už kalbas, dainas, ir skaitlingą atsilankymą.

J. Andriulienė

Vilnis, birželio 12, 1980

Kviečia B. Kubilių į seminarą

B. KUBILIUS

Plačiai žinomas JAV pažangių lietuvių visuomenininkas, daug dirbęs savo laiku antifasistiniame judėjime, prof. B. Kubilius šiuo metu gyvena Hot Springs, Ark., kaip pensininkas. Tačiau nežūrint, kad išėjęs į pensiją, senatvei nepasiduoda, vis dar reiškiasi tarp pažangių lietuvių Hot Springs, Ark., ir nepamiršta laikraščio "Vilnius" kaip vajuje, taip materialine parama.

Daugiausia prof. B. Kubilius laisvo laiko skiria santykiams su mokslininkais, ypač su savo profesijos kolegomis technologais, dažnai yra kviečiamas į seminarus ir šiaip pasitarimus. Vieną iš tokių kvietimų čia perspausdiname ir linkime prof. B. Kubiliui geriausios sėkmės.

March 14, 1980

Dear Invitee:

It is with distinct pleasure that we invite you, as one of a select group of leaders from industry and commerce, to participate in the first MIT seminar on Macro-Engineering. This seminar, on large-scale technology development and utilization, will be held June 9-12, 1980, in Cambridge, Massachusetts.

The seminar is described in the enclosed brochure. We urge you to fill out and return the registration form at your earliest convenience.

We hope that you will be able to join us for an intensely interesting and worthwhile four days. We look forward to meeting you.

Sincerely,

Frank P. Davidson, C. Lawrence Meador, Program Coordinators
Macro-Engineering Research Group

D. IR D. KENT LANKESI ČIKAGOJE

Gegužės pabaigoje Čikagoje buvo Della ir Don Kent iš Mountain Home, Ark. Jie svečiavosi pas Dellos sesutę ir švogerį Nellie ir Louis De Schaaf. Jie taipgi dalyvavo Kapų puošimo dienos iškilmėse ir pasimatė su daugeliu savo senų pažįstamų.

Della nusiskundė, turėjusi nesėkmę, kritusi ir skaudžiai pažeidusi ir nustatė, kad tik sumušti raumenys.

Kaip žinia, Kent išgijo rezidenciją skersai kelią prie ten jau pirmiau apsigyvenusių V. ir M. Yuden. Jie išskubėjo į namus ir pasižadėjo neužilgo vėl atvykti.

Smagu buvo su jais pasikalbėti.

V-tė

Vilnis, birželio 12, 1980

Dar kartą primenu Ex Mainierių klubo nariams

Siuomi primenu Ex Mainierių klubo nariams, kad mūsų susirinkimas įvyks birželio 21 d., 12 val. dieną, "Vilnius" salėje. Kaip visuomet, taip ir šį kartą prieš susirinkimą turėsime draugišką pasivaišinimą.

Svarbu visiems nariams atsilankyti ir rūpestingai aptarti klubo liečiančius reikalus, kurių yra nemažai. Kaip žinia, jau gerokas laikas kai klubas neturi jokių renginių,—reikėtų ir šis klausimas aptarti. Jei kitos organizacijos gali ką nors suruošti, manau, kad ir mes galėtume. Tad tuo klausimu nariai ir turėti tarti savo sprendžiamą žodį.

Iki pasimatymo susirinkime.

Sekr. John Feiza

PARĖMĖ "VILNIUS" REIKALUS

Drg. Helen Trusk gegužės 20 d. su dukra atvyko į kultūričių susirinkimą. Ji skundėsi, kad dėl skaudamų kojų negalinti dalyvauti parengimuose. Davė \$5 ir prašė įteikti "Vilnius" dalininkų suvažiavimui.

Kultūrietes kviečia visus i žaidimų popietę

Mielos kultūrietės ir Čikagos pažangūs lietuviai, visi esame išsiilgę draugiškų sueigų. Kad vieni kitų nepamirštume ir nors retkarčiais sueitume į pažmonius, aptartume organizacinius reikalus, turime turėti draugiškus renginius. Tai puikiai supranta Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugija ir jos narės. Tad praitame susirinkime nutarta suruošti žaidimų popietę ir pakviesti ne tik nares, bet ir visus pažangius lietuvius į ją atsilankyti. Žaidimų popietė bus birželio 29 d. 12 val. dieną "Vilnius" salėje. Pirmiausiai bus duodami skoningi ir sveiko maisto pietūs tik už \$3.50. Papietavus, bus žaidimai. Narės pasižadėjo atnešti įvairių ir vertingų dovanų, o komisija pasižadėjo daugiau parūpinti. Didelė dauguma žaidėjų turės progos gauti šaunių prizų.

Pasitikime, kad ne tik draugės moterys, bet ir vyrai skaitlingai atsilankys ir nuotaikingai praleis birželio 20 d. popietę.

Iki malonaus pasimatymo.

Rengimo komisija: I. Peters
E. Bogden
E. Sankus

SVARBU KULTŪRIETĖMS

Siuomi primenu Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narėms kad mūsų susirinkimas bus birželio 17 d. 12 val. d. "Vilnius" salėje. Nepamirškite, kad pasižadėjote atnešti į šį susirinkimą dovanų, kurios bus panaudotos prizams per birželio 29 d. žaidimų popietę.

Lauksiu skaitlingo narių atsilankymo, taipgi ir dovanų žaidimų popietei.

Sekr. J. M-nė

May 27, 1980

IN APPRECIATION

The accolades and praise that were bestowed upon me at the recent L. D. S. National Bowling Tournament Banquet overwhelmed and humbled me. I realize that without the assistance and guidance from those around me, far and near, the task we undertook would have been far from the success it was.

I would prefer to pass along the accolades and praises to those who were so instrumental in making the 29th. National Bowling Tournament the "one to remember." Not only to the committee who worked hard and diligently over the past eight months, but also to those on the side lines who contributed their time and assets so generously.

To list individuals by name would be impossible, for the roll call for praises would be endless. Moreover, I would be extremely embarrassed should someone be overlooked.

Thank you L.D.S.National Office for sponsoring and selecting Detroit as the site for the tourney. Thanks to all of the bowlers who participated. Thank you for having the faith and confidence in me to chair the tournament committee on this the L. D. S. 50th Anniversary year. Thank you one and all.

Bertha Rye
Detroit-Lodge 21

VYTAUTAS YUDEN DŽIAUGIASI SUSILAUKŲS ANŪKO

Buvę čikagiečiai, dabar apsigyvenę Mountain Home, Ark. Vytautas ir Minnie Yuden svečiavosi Čikagoje. Jie atvyko pas dukrą ir žentą Anna May ir Vince Di Salvo, kurie susilaukė senai laukto sūnelio. Naujagimiu džiaugiasi jaunieji tėvai, taipgi džiaugiasi diedukas bei močiutė.

Yuden taipgi buvo nuvykę į Detroit, Mich., dalyvauti LDS Nacionaliaame Kėglio turnyre. Dalyvavo jie ir Kapų puošimo dienos apeigose.

Beje, Di Salvo taipgi turėjo ir kitą malonią viešnią—mielą tetą Bernice Vaitkienę, kuri atvyko iš St. Petersburg, Fla., susipažinti su brolio dukros naujagimiu sūneliu ir pasveikinti jo tėvelius, kad po virš dešimties vedybinio gyvenimo metų sulaukė tos brangios dovanos—sūnelio.

Linkiu naujam piliečiui augti dideliu ir sveikam ir užaugti pavyzdingu piliečiu.

Nellie De Schaaf

LINKIU SĖKMĖS DARBE

Mieli draugai vilniečiai, prisiunčiu laikraščiu paramos \$25 ir linkiu, kad šis 60-tas jubiliejinis dalininkų suvažiavimas būtų visapusiškai sėkmingas ir nutiestumėte planus, kad laikraštis dar ilgai galėtų gyvuoti.

Su geriausiais linkėjimais,

Mike Bartkus,
Benld, Ill.

GERBIAMI VILNIEČIAI

Esu ilgametė "Vilnius" skaitytoja. Linkiu, kad "Vilnis" dar ilgai gyvuotų ir teiktų teisingas ir svarbias žinias. Jo jubiliejaus proga prisiunčiu paramos \$10. Ilgo amžiaus tau, miela "Vilnis"!

Kate Sanders,
Glen Ellyn, Ill.

LDS 53 kuopa išrinko delegatus

Gegužės 24 d. "Vilnius" salėje buvo LDS 53 kuopos narių susirinkimas. Susirinkimą atidarė kuopos pirmininkas G. Montvilas ir vedė tvarką. Perskaitytas protokolas ir priimtas. Tos dienos nutarimams užrašyti išrinkta Frances Jordan.

Finansų sekretorė Mary Montvilienė raportavo, kad nariai gerai moka duokles. Tie, kurie dar nepasimokėję, malonėkite užsimokėti. Kaip žinote, susirinkimai nebūna kas mėnuo. Ji pranešė, kad šiais metais mirė viena narė Mary Zavis. Ji taipgi pranešė, kad grįžo iš ligoninės Mary Adelman ir randasi namuose, 3210 So. Emerald Ave. Kurie galite, sergančią narę aplankykite.

Į susirinkimą atsilankė apie 25 nariai, nes buvo Centro valdybos balsavimai.

Perskaitytas LDS 2-ros apskrities laiškas, kuriame kviečia kuopą prisiusti delegatus į konferenciją birželio 1 d. Išrinkti Antanas Litvinas ir Mary Montvilienė.

Skaitytas LDS Centro laiškas, kuris kviečia išrinkti delegatus į LDS 24 seimą, kuris įvyks rugpjūčio 15-16 dienomis, Arrow Park, Monroe, N. Y. Nutarta siųsti daugiau delegatų, kol kas išrinktos Marcella Vasiliauskienė ir Frances Jordan. Pasitarta, kiek kuopa duos delegatams lėšų, bet nepadarytas nutarimas. Nutarta duoti mandatus ir kitiems delegatams, jei kas apsiimtų vykti. Nutarta siųlyti seimus daryti ne kas du metai, o kas keturi metai, nes kuopos neturi delegatams pinigų.

G. Montvilas raportavo, kad jis vājaus laiku gavęs 1 naują narę. Būtų gerai, kad ir kiti pasidarbuotų gauti naujų narių.

A. Litvinas raportavo, kad jis dažnai aplanko Joną Mažeiką. Pranešė, kad ir kiti nariai tai darytu.

Susirinkimą uždarė pirm. G. Montvila 3 val. po pietų.

Frances Jordan

NUOŠIRDŲS LINKĖJIMAI "VILNIAI"

Sveikinu "Vilnius" dalininkų suvažiavimą ir linkiu, kad laikraštis "Vilnis" dar daug metų gyvuotų ir teiktų savo skaitytojams svarbias žinias. Siunčiu paramos laikraščiu \$20.

Su geriausiais linkėjimais.

K. Thomas
Binghamton, N. Y.

SVEČIAI IŠ FLORIDOS

Gegužės 23 d. lėktuvu į Čikagą atvyko Sofija ir Juozas Garadauskai iš New Poet Rich, Fla. Jie apsisotojo pas gimines P. ir P. Valentus. Svečiai dalyvavo Lietuvių Tautinių kapinių iškilmėse gegužės 26 d. Kapų puošimo dienoj. Jie aplankė savo vienturtės dukros Valerijos Valentinės kapą ir išliejo daug gailių ašarų, prisiminę, kad tokioje jaunystėje ir pačiame gyvenimo gražume Valerijai teko apleisti savo mylimą mamytę ir tris vaikučius. Taipgi aplankė ir kitų artimųjų kapus, kurių yra nemažai.

Garadauskai sakė, kad aplankė visus tris anūkus ir jų šeimas. Be to pasimatė su eile senų pažįstamų,

kurių buvo išsiilgę

Svečiai gegužės 29 d. grįžo į namus. Smagu buvo su jais pasikalbėti ir pabendrauti. J. Urmonienė

NUOSIRDŪS LINKĖJIMAI

Brangūs vilniečiai, sveikinu Jus visus ir linkiu, kad šis 60-tas "Vilnies" suvažiavimas nutiestų planus tolimesniam laikraščio gyvavimui ir kad sudarytumėte galimybes laikraščiui lankyti savo skaitytojus bent kartą į savaitę.

Rasite ir paramos laikraščiui \$20.
Ona Vusotskienė,
Kensington, Pa.

GRIŽO IŠ LIGONINĖS

Spaudoje buvo rašyta, kad Mary Adelman randasi Billings ligoninėje. Gegužės 17 d. ji iš ligoninės grįžo, bet netekusi kojos. Iki bus pagaminta ir pritaikinta dirbtinė koja, ligonė turi važinėti su kėde ant ratukų. Kol kas ją namuose lanko slaugė. Be to, ji turi labai nuoširdžią draugę kaimynėje, kuri pas ją ateina ir padeda atlikti namų ruošą.

Mary yra Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijos narė, "Vilnies" skaitytoja ir šiaip pažangios minties moteris. Jos draugės turėtų ją aplankyti ir sumažinti ilgesį, arba parašyti laiškutį. Adresas Mrs. Mary Adelman, 3210 So. Emerald Ave., Chicago, Ill. 60616. Telef. 225-6172.

Nuo savęs linkiu jai greitai pasveikti.
Nellie De Schaaf

APLANKĖME KLUBO NARES

Roselando Lietuvių Moterų klubas turi narių ne tik Čikagoje, bet ir artimuose kolonijose. Gegužės 15 d. mudvi su drg. Sofija Baubliene nutarė mielas klubo nares aplankyti. Pirmoji stotis buvo Bessie Pavilonienė, kuri dabar gyvena Dolton, Ill.

Pas Bessie radome beviešint Nastę Plankienę ir Sudaitienę. Bessie posūnis su žmona buvo išvykę į Floridą, tad ji buvo namuose viena.

Bessie sakė, kad jaučiasi neprasitai, tik kojos dažnai atsisako toliau nueiti. Ji apgailestavo, kad negali dalyvauti susirinkimuose bei parengimuose. Tačiau "Vilnies" nepamiršta, tuojau įteikė \$10 ir prašė įteikti dalininkų suvažiavime. Palinkėjome jai geros sveikatos.

Padedant Nastei, nuvykome pas Petrę Peškaitienę Dolton, Ill., slaugymo namuose. Radome Petrę gerai nusiteikusia, tik skundėsi, kad kojos atsisako veikti, tai tenka pasinaudoti kėde ant ratukų.

Palinkėjome Petrei geros sveikatos. Esu dėkinga Sofijai, kad jos pagalba galiu aplankyti klubo nares, kurios gyvena už Čikagos ribų.

J. Urmonienė

MIRĘ LIETUVIAI

Gegužės 13 d. mirė Petras Sestauskas, sulaukęs 82 m. a. Gimė Lietuvoje, Zarasų rajone, Antalieptėje. Šioje šalyje išgyveno 31 metus.

Gegužės 13 d. mirė Patricia Bogurski-Breveckytė, sulaukusi 70 m. a. Gimė Chicago, Ill.

Gegužės 14 d. mirė Mary Barscus-Srupšaitė, sulaukusi 92 m. a. Gimė Lietuvoje, Kaune. Amerikoje išgyveno 68 metus.

Gegužės 17 d. mirė Mary Zagaris-Matejočaitė, sulaukusi 80 metų amžiaus. Gimė Lietuvoje, Panevėžio rajone, Simonų apylinkėje, Dabšių kaime. Šioje šalyje išgyveno 60 metų.

Gegužės 18 d. mirė Norbert C. Bruožis, sulaukęs 65 m. a. Gimė Čikagoje.

8

MOČIUTĖ TURI DAUG RŪPESČIŲ

Darbščioji pažangių organizacijų veikėja, "Vilnies" nuolatinė korespondentė Julija Urmonienė "paskendusi" rūpesčiuose. Ji turi 4 anūkus. Vyresnieji du baigė universitetus ir dirba atsakingus darbus, tretysis Bruce šiais metais baigia universitetą, o pati jaunesnioji Sandra lanko Denver, Colo. kolegiją. Ją ištiko skaudi nelaimė; bežaisdama krito ir sulaužė užkulnio kaulą. Motina išvyko pas dukrą, kuri pergyveno kojos operaciją.

Baigiantis universitetą anūkas, o birželio 21 d. anūkas Walter ruošiasi vestuvėms. Julija vyks ir į vestuves. Tai matote kiek rūpesčio su anūkais.
Vilniėtė

Keturiolika metų be Antano Trijono

Daugelis iš mūsų prisimename tą skaudų ir liūdną įvykį, kai 1966 metais birželio 12 d. laikraščio "Vilnis" piknike draugų būryje Antanas Trijonis buvo ištiktas širdies smūgio ir visos pastangos išgelbėti jo gyvybę buvo bergždžios.

Nežiūrint, kad jau keturiolika metų, kaip jo nėra mūsų tarpe, bet jo gražus gyvenimas ir darbai tebėra visų į pažinusių neužmiršti.

Jo užrekorduotos chorų ir solistų dainos bei kalbėtojų kalbos pasiliks ilgam ir jį minės, kaip rūpestingą ir sąmoningą darbo klasės sūnų, kuris suprato, kad reikia šios genterkartės darbai užrekorduoti.

Jis išauklėjo savo atžalyną naudingą ne tik sau, bet ir visuomenei. Pavyzdžiu gali būti jo dukra Estelle Bogden (Trijonytė). Mes ją matome ne tik dainuojant, bet ir veikiant organizacijose ir užimant vadovaujančias vietas.

Jo pėdų ir darbų laikas neužpusė ir jie yra visų atmintyse, kurie jį pažino.
Užušilių Julija

Prisiminus Verą Jelgus

Daugeliui čikagiečių buvo žinoma Vera Jelgus-Feiza, kuri savo laiku nemažai rašė "Vilnyje". Ji mokėjo puikiai išsireikšti bei iškelti nevokusį jaunimo ir senimo elgesį.

Birželio 14 d. bus 2 metai, kaip sustojo plakusi jos jautrioji širdis, bet jos patarimai ir gražūs darbai tebėra gyvi ją pažinusių draugų mintyse.

Gaila, kad netekome tokios jautrios širdies asmenybės. Lai jai bus ramu ilsėtis Lietuvių Tautinėse kapinėse, o mes lankysime jos kapą ir prisiminsime jos gražius darbus.
Vilniėtė

APLANKIAU P. PEŠKAITIENĘ

Sužinojusi, kad iš ligoninės grįžo į slaugymo namus Petronėlė Peškaitienė, nuvykau jos aplankyti. Radau ligonę puikiai nusiteikusia. Tik skundėsi, kad negali be ratukų pagalbos vaikščioti. Be to, labai išsiilgusi savo senų draugių bei Roselando Lietuvių Moterų klubo narių. Tiesa, sakė, kad klubietės retkarčiais ją aplanko.

Jos adresas: Mrs. P. Peškaitis, Dolton Terrace Nursing Home, 14325 Blackstone, Dolton, Ill. 60419, Room 114, bed 1.

Linkiu mielai Petronelei sutvirtėti.
Helen Bordner

V. ANDRULIO DUKRĄ IŠTIKO PARALYZIUS

Vinco Andrulio dukrą Betty Johnson ištiko paralyžius. Ji buvo slaugė ir likusi viena rūpinosi šeimos išlaikymu. Dirbo net du darbus. Gal ir tas paveikė jos sveikatą.

Rašant žinią, ji buvo ligoninėje, bet iki laikraštyje bus pranešta, gal bus grįžusi iš ligoninės. Jos namų adresas: Mrs. Betty Johnson, 8228 Ridgeway St., Skokie, Ill. 60076.

Nuo savęs ir savo šeimos linkiu mielai Betty pasveikti.
Helen Bordner

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Antano Trijono

Gyvenimas bėga tarsi sraunus upės vanduo, bet mūsų šeimoje jis atrodo lėtas ir vis nešantis neišdildomą širdyse skausmą, kuomet prisimename mirtį mūsų brangiausio tėvo, uošvio, senelio ir prosenelio Antano Trijono.

Jo jautrioji širdis sustojo plakusi 1966 metų birželio 12 d., besidžiaugiant gražiuoju pavasariu draugų ratelyje.

Lai Jam būna ramu ilsėtis Lietuvių Tautinėse kapinėse, o mes lankysime jo kapą ir puošime gyvoms gėlėmis.

Liūdi:
dukros ESTELLE BOGDEN
ir **BERNICE KARAS** bei jų Šeimos

ST. PETERSBURG, FLORIDA

LIŪDNAS PRISIMINIMAS

Mirusių prisiminimo dieną liūdime netekę mielų nuoširdžių klubo narių, kurie prisidėjo prie Klubu suorganizavimo. Jų pastangos buvo išlaikyti lietuvių kultūrą ir pažangą Amerikoje.

Gili užuojauta jų giminėms ir artimiesiems, o jų atminimas pasiliks klubičių neužmirštas.

LITHUANIAN SENIOR CITIZEN'S CLUB INC.
VALDYBA ir NARIAI

ST. PETERSBURG, FLA.

Skaudus mirusių prisiminimas

tėvelių Antano, Onos ir brolio Antano Cypų;
Julijos Žemaitytės, Benio ir Stellos Raubų,
Archie Michasonok, Jono Blaškio, Juozo Skeberdžio.

Reiškiu nuoširdžią užuojautą velionių šeimoms, giminėms, draugams ir artimiesiems.

Liūdziau kartu su Jumis.

ANNA SALIN

LIŪDNAS PRISIMINIMAS MIRUSIOS MOTINĖLĖS

Veronikos Feizienės [Jelgauskienės]

CICERO, ILL.

Liūdnai praslinko du metai, kai netikėtai atsiskyrė iš gyvųjų tarpo Veronika Feiza, sulaukusi aštuonias-dešimtis keturius metus. Jos jautrioji širdis sustojo plakusi birželio 14 d. 1978 metais.

Paliko giliame nuliūdime sūnų Joną ir kitus gimines Amerikoje.

Gaila, kad tokiai pasižymėjusiai asmenybei teko mus apleisti. Jos nėra mūsų tarpe, bet jos pavyzdingas ir gražus gyvenimas pasiliko mūsų ir kitų jos artimųjų neužmirštas.

The tears keep flowing every day,
It seems the pain won't go away,
You can't come back,
We know it's true,
But just remember,
I'll always love you.

Sad and sudden was the call,
Of one so dearly loved by all,
A bitter grief,
A shock severe,
It was to part with one so dear.

Liūdintis sūnus
John Feiza